POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XV. Štev. 64

TELEFON UREDNIŠTVA: 25—67
TELEFON UPRAVE: 25—67 in 28—67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA 25—67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškan. 6. tel. 46—91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, torek 18. marca 1941

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.409

Cena din 1·—

Pred bitko za Atlantik

Admiral Raeder: „Anglija ne more nadoknaditi svojih izgub na morju" — Prvi lord angleške admiralitete Aleksander: „Naše izgube so velike, vendar ne odločilne. Sproti jih nadomeščamo" Vesti o anglo-ameriških načrtih v Dakarju, na Azorih, ob obali Portugalske in njenih kolonij

RIM, 18. marca. UP. Pozornost v mednarodnem svetu je zbudila vest italijanskega lista »Resta del Carlina«, ki v poročilu iz Lisboe ugotavlja, da namerava Anglija pritisniti na portugalsko vlado, da pod določenimi jamstvi stavi na razpolago nekatere baze na portugalski obali za oporišča angleški vojni mornarici. Portugalska vlada da se brani takšnih ukrepov, ker bi bila s tem kršena njena nevtralnost. Poročilo pravi, da upajo Angleži s pomočjo ameriškega vpliva doseči tako pri portugalski, kakor irski vladi realizacijo svojih želj. Nekateri celo trde, da bodo Angleži v kratkem izkrcali svoje čete na portugalskih otokih Azorih ter na obalah portugalskih južnoafriških kolonij Angole in Mosambique. V poročilu iz Berlina dostavlja »Corriere della Sera«, da v Nemčiji ne dvomijo o italijanskih vesteh, vendar so pa mnenja, da je izkrcanje angleških čet na portugalskih obalah, Azorih in celo v Dakarju dozdaj še nepereče, dočim menijo, da je angleško-ameriški načrt zasedbe irskih oporišč že bolj zrela zadeva. Irska da je že dalje časa središče angleških načrtov, ker more Velika Britanija le z irskimi bazami zavarovati svoj hrbet na Atlantiku.

Med dvema izjavama

BERN, 18. marca. Ass. Press. V vsej evropski javnosti, predvsem pa tudi v Ameriki z napetostjo pričakujejo nadaljnjega razvoja dogodkov, ki so bili napovedani z nastopom pomladi. **Predvsem velja pozornost poostreni podmorniški vojni Nemčije na Atlantiku, ki naj ohromi odporno silo Velike Britanije, preden bi nastopil eventualen poizkus vdora na otoke.** Admiral nemške vojne mornarice Raeder je nedavno izjavil, da **»Anglija ne more nadoknaditi svojih izgub na morju. Nove gradnje ne bodo mogle doseči njenih hudih izgub. Zato ji preti propast.«** Prvi lord angleške admiralitete, Alexander je v odgovoru pripomnil: **»Naše izgube so velike, vendar ne odločilne. Mi jih sproti nadomeščamo.«** Imperij, ki ima največji prostor sveta, četrtino človeštva pod seboj ter pomoč največje industrijske sile, USA, noče slišati o porazu. Velika Nemčija pa nasprotno z vso svojo možno oboroženo silo in strnjenostjo vsega naroda za Hitlerjem stavi velike nade v podmorniške uspehe. **Med tema dvema krajnikoma je razlog, da se bo težišče pomladne vojne preneslo v gigantski spopad na Atlantiku, kateremu bodo sekundirale velike zračne bitke vzdolž vseh oporišč od Narvika do Pirenejev, predvsem pa na obeh straneh Kanala.**

Sedanja & prejšnja vojna

V začetku sedanje vojne je imela Velika Britanija 7000 parnikov za 18,000.000 tonami. Dominioni so temu dodali še 4,000.000 ton ladij, močne skupine ladij je dobila Anglija od okupiranih držav. Nemška admiraliteta je v začetku leta javila, da je Anglija izgubila doslej že **8,000.000 ton ladij.** Angleži in Američani pa ugotavljajo, da znašajo britske dosedanje izgube na morju le nekaj **manj kot 4,000.000 ton.** Splošno so v anglo-ameriških krogih mnenja, da je londonska vlada sproti nadoknadila izgube. Domače ladjedelnice, doki v USA, in nakupi novih ladij »mašijo« izgube na morju. Anglija pa **mora računati zdaj z daljšimi pomorskimi progami,** kakor v prvi svetovni vojni. Prej so vozili iz Liverpoola skozi Suez v Indijo, zdaj morajo okrog Afrike. Iz Southamptona v New York so prečkali Atlantik po najkrajši poti, zdaj se umikajo ladje po stranskih poteh tudi v bližino grenlandskih ledenih gora. **Ena 5000 tonska ladja je prej opravila na leto približno 10 potovanj, spravila je v Anglijo 50.000 živeža in surovin, zdaj opravi kvečjemu šest potovanj s skupaj 30.000 tonami raznega blaga.**

NEMŠKI TIPI PODMORNIC

Nemci ne taje, da je **podmornica njih najmočnejše orožje v nastopajoči pomladni ofenzivi.** Pripravili so tudi vrsto manjših ladij. **Oceanskim serijam podmornic po 750 ton, serijam za visoko morje s podmornicami po 500 ton se pridružuje zdaj novo orožje, »žepna podmornica« po 250 ton.** General Hugh S. Johnson pravi v neki ameriški reviji, da **žepna podmornica že poplača stroške svoje gradnje s tem, če potopi le eno 5000 tonsko ladjo.**

ANGLEŠKE PRIPRAVE

Angleži napovedujejo, da bodo njih konvoje v pomladni pomorski ofenzivi podmornic **spremljala vojaška vodna letala z velikim akcijskim radijem.** Ena skupina teh letal je **»Sunderland«, težka 22 ton. Letala imajo 2 topa, 10 strojnic in 10 ljudi posadke.** Te bodo spremljali novi modeli letal tipe **»Catilina«, »Martin 162«** in **»Consolidated 31«.** Ti bodo prežali na sovražna izvidniška letala, vsi skupaj pa bodo skušali odkriti sovražne podmornice in njih manevriranje.

Napoveduje se tedaj orjaška bitka za Atlantik. Nemčija kakor Velika Britanija bosta vložili vanjo vse svoje izkušnje in dognanja preteklih in sedanje vojne. Angleški maksimum ladjedelnic, 2,000.000 ton novih ladij na leto, bo moral najti nadomestila, London stavi vse upe v ameriške arsenale.

Smrt TITULESCA

V Cannesu, v južni Franciji, je sinoči umrl romunski državnik Nikolaj Titulescu. Z njegovo smrtjo je ugasnilo

burno življenje markantnega evropskega diplomata, ki se je zadnja leta zaradi bolezni in evropskih dogodkov umaknil v zatišje, kjer ga je do konca izglodala neozdravljiva jetika.

*

Nikolaj Titulescu, rojen 1883 v Crajovi v Romuniji, je pričel svojo življenjsko kariero 1905 kot univ. profesor civilnega prava v Bukarešti. Po končani svetovni vojni se je kot mož široke politične razgledanosti in naprednih stremljenj vrgel v politiko ter že v prvem naskoku zasedel v povojni romunski politiki važna mesta. V letih 1917 in 1920-22 je bil finančni minister. Posebno vidno je bilo njegovo sodelovanje v mirovnih pogajanjih 1919-20 v St. Germainu in Trianonu, kjer je kot zastopnik Romunije storil svoji domovini neprecenljive usluge. Po letu 1920 je bil vsa leta zastopnik Romunije v Zvezi narodov, kjer je med svetovnimi diplomati užival največji ugled ter bil večkrat predsednik raznih komisij in zasedanj. Precej let je bil pokojni Titulescu tudi romunski poslanik v Londo-

Po zasedbi Berbere v Britski Somaliji

Italijanski odpor pri Kerenu se nadaljuje — Nemška letalska aktivnost v Afriki — Angleške čete so z morja vkorakale v Berbero

KAHIRA, 18. marca. Ass. Press. **Angleške čete, ki so se izkrcale iz vojnih ladij, so zavzele Berbero, glavno mesto Britanske Somalije, ki je bilo 18. avgusta lanskega leta zasedeno po italijanskih četah. Pri napadu na Berbero je sodelovalo letalstvo, ki je že nekaj dni prej stalno napadalo letališče in posebno letališče v Diredaui. Pri zadnjem napadu so imeli veliko vlogo tanki angleške letalske komande ter vojne ladje. Po kratkem odporu so se italijanske čete iz mesta umaknile, angleške pa vkorakale. V okolici Kerena so britanske čete po iznenadnem napadu zasedle nekaj višin, ki dominirajo nad mestom.**

ITALIJANSKA POROČILA

NEKJE V ITALIJI, 18. marca. Stefani. Poročilo 273 glavnega stana italijanske oborožene sile se glasi: **V severni Afriki** so nemška letala napadla več oddelkov motoriziranih vozil. **V vzhodni Afriki je oživel boj na odseku pri Kerenu, kjer sovražnik neprenehoma ponavlja svoje napade, ki so jih naše čete povsod odbile. Pri sovražnem letalskem napadu na Diredavo so naša lovska letala sestrelila dva sovražnikova stroja. Drugi dve letali sta bili sestreljeni na odseku pri Kerenu.** V noči od 14.—15. marec je angleško torpedno letalo torpediralo v pristanišču Valona bolničarsko ladjo, na katero naj bi se bili vkrcali ranjenci. Izgube so zelo majhne.

RIM, 18. marca. Stefani. Italijanski listi na vidnem mestu poročajo **o krepkem odporu branilcev Kerena. Italijanska letala so sestrelila šest sovražnih letal.**

NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 18. marca. DNB. Nekaj nemških torpednih letal **je v bližini otoka Kreto napadlo močno eskadro sovražnih vojnih ladij, ki je obstajala iz dveh bojnih ladij, 6 križark in nekaj rušilcev.** Kljub močnemu protiletalskemu ognju iz topov vojnih ladij, se je nemškim letalom posrečilo s torpedi zadeti obe sovražni bojni ladji, ki sta po eksploziji torpedov ostali nekaj časa zaviti v gost črn oblak dima. Poleg tega so nemška letala izvedla še en napad na britanske ladje na Sredozemskem morju. Vsa nemška letala so se vrnila nepoškodovana na svoja oporišča.

ANGLEŠKA POROČILA

KAHIRA, 18. marca. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleške vzhodne vojske javlja, da **imperialna britska zastava spet vihra nad Berbero, prestolnico angleške Somalije.** Mesto so bili zasedli Italijani takoj po vstopu v vojno. **Angleške čete so zasedle zdaj mesto s sodelovanjem suhozemnih, pomorskih in letalskih sil. Čete so prišle po morju. Italijanske obalne baterije so jih nekaj časa obstreljevale, ogenj iz bojnih ladij pa jih je prisilil k molku. Angleži so se nato izkrcali in ujeli nekaj sto ujetnikov.** Število teh se bo še povečalo. Angleške izgube so bile majhne. (Berbera je zelo važno strateško mesto ob vhodu v Rdeče morje in šteje nad 20.000 prebivalcev.)

LONDON, 18. marca. Reuter. Letalsko poveljstvo vzhodne afriške vojske javlja, da so skupine angleških bombnikov napadle letališči Castel Benito in Makina v Tripolitaniji, kjer so uničile štiri bombnike na tleh, mnogo drugih pa poškodovale. V Eritreji so letala bombardirala sovražne postojanke pri Kerenu in vojaške transporte na železnicah. V zadnjih dveh dneh **so angleška letala uničila 18 sovražnih letal** v Džarabubu, v Tripolisu, v Castel Benitu in v Diredavi. Dvoje angleških letal se ni vrnilo.

Berlin o položaju na jugovzhodu

Mnenje glede vesti o novih angleških izkrcavanjih v Grčiji — Nemčija sklepa le po lastnih obvestilih — Poudarek odličnih prijateljskih odnošajev do Jugoslavije

BERLIN, 18. marca. Stefani. V Berlinu so popolnoma mirni glede poročil, ki prihajajo tja o izkrcanju angleških čet v Grčiji. Poudarjajo pa, da spremljajo z največjo pozornostjo vsako gibanje nasprotnika v tem delu Evrope.

BERLIN, 18. marca. DNB javlja: V tukajšnjih političnih krogih spremljajo z izredno velikim zanimanjem tuje vesti o izkrcavanju angleških čet v Grčiji. Na vprašanje nekega tujega novinarja so na Wilhelmstrasse odgovorili, da sklepa Nemčija le po svojih preudarkih in lastnih obvestilih in ne na takšnih novicah. V ostalem je bilo glede odnošajev Nemčije do Grčije že večkrat jasno izraženo stališče, tako da v tem pogledu ni treba novih pojasnil.

BERLIN, 18. marca. Zastopnik nemškega zunanjega ministrstva je na razna vprašanja novinarjem dejal, da »ni potrebno, da bi zaradi odličnih prijateljskih odnošajev, ki vladajo med Nemčijo in Jugoslavijo zavzel kakršno koli novo stališče«.

*

Berlinski dopisnik zagrebških »Novosti« poroča med drugim: »Položaj na Balkanu je še vedno predmet raznih razgovorov in kombinacij. Tako so se v Berlinu razširile vesti, da se že nekaj dni vodijo pogajanja med Grčijo in Italijo za premirje. Mnogi sklepajo to iz dejstva, da je bil postavljen za guvernerja Vzhodne Tracije dosedanji atenski župan Kocias, ki velja za prijatelja Nemčije. Uradni krogi izjavljajo, da jim o kakšnih pogajanjih ni ničesar znanega in da so vse vesti takšne vsebine popolnoma izmišljene.

Glede odnosov Nemčije in Turčije berlinski uradni krogi še danes ne morejo podati avtentične izjave, če je že prispel odgovor turškega predsednika Inenija na Hitlerjevo poslanico ob priliki vkoraka-nja nemških čet v Bolgarijo.

Največ zanimanja pa je za odnošaje Nemčije in Jugoslavije. S službene strani v Berlinu izjavljajo, da se prejšnjim izjavam o dobrih in izredno dobrih ter prijateljskih odnošajih Jugoslavije in Nemčije ne more ničesar dodati, niti da je prišel čas, da se izven okvira teh odnošajev prično kakšni posebni razgovori ali diplomatska aktivnost.«

Berlinski dopisnik beograjskega »Vremena«, ki opisuje položaj na Balkanu, pravi med drugim: »V vseh berlinskih političnih in diplomatskih krogih je živahno zanimanje za razvoj dogodkov na Balkanu. Berlinski krogi smatrajo, da se je Jugoslavija odločila za mir. To pot si ni izbrala šele včeraj ali danes in točno odgovarja ciljem ter interesom jugoslovanskih narodov. Odnošaji med Nemčijo in Jugoslavijo pa so kar najboljši.«

CARIGRAD, 18. marca. Ass. Press. Po splošnih cenitvah imajo Nemci sedaj že 350.000 mož v Bolgariji, Angleži pa 200 tisoč v Grčiji.

„Rooseveltova izjava je Evropo precej začudila"

Italijanski komentarji o zadnjem govoru predsednika USA

WASHINGTON, 18. marca. Stefani. Komentirajoč Rooseveltov govor javlja Stefani med drugim: Roosevelt je USA označil kot glavnega činitelja, državo, ki bo imela najpomembnejšo vlogo pri bodočem urejevanju sveta. Ta izjava potrjuje njegove velike ambicije. Roosevelt ne samo, da se vmešava v posle drugih celin, nego tudi za večno pokopava Monroevo doktrino in njegovo teorijo. Ta Rooseveltova izjava je Evropo zelo začudila, postavlja se primera z Wilsonom in njegovimi ambicijami. Ljudje v Evropi imajo Wilsona še predobro v spominu. Rooseveltov govor, provokatorske besede generala Smutsa v Capetownu in izjave predsednika kanadske vlade, vse to so provokacije plutokratske propagande, ki je pognala svoje motorje v največjo brzino, hoteč zmanjšati učinek koalicije vsega civiliziranega sveta proti podjarmljenju mednarodne plutokracije s strani angleškega jezikovnega sveta. Glavni cilj totalitarnih držav je, vzpostaviti mednarodni sistem, v katerem bo lahko vsak narod izbiral in po svoje branil pravice, v pravičnem sodelovanju pri porazdelitvi zemeljskega bogastva in surovin. Severnoameriški narod je opijanjen z netočnimi vestmi, ki jih servira lažna propaganda. Zato ne pozna dejanskega stanja v totalizarnih državah.

New York, 18. marca. Mornariški minister Knox je v Baltimoru v svojem govoru poudaril, da »bo vsak napad na USA našel države pripravljene. Zdaj je treba vse strankarske stvari pustiti ob strani. Vsi dobri sinovi Zedinjenih držav naj bodo pripravljeni, da se bodo odzvali, ko jih bodo poveljniki poklicali. Rooseveltu gre vse priznanje za napore, ki jih je vložil v svoje delo in ki bodo rodili dobre sadove.«

„Amerika ne more več nazaj!"

Izjava novinskega magnata Hearsta - Novi krediti za obrambo

NEW YORK, 18. marca. Reuter javlja: Znani novinski magnat Mr. Hearst komentira Rooseveltov govor v »New York Journalu« naslednje: »Potegnjeni smo v konflikt tako, da nazaj ne moremo več. Rooseveltov govor je bil dober. Zedinjene države so potegnjene v vojno z mojstrsko serijo dobrih govorov, mi se pa moramo zediniti in podpreti vlado, ki smo jo izbrali in politiko, za katero smo se odločili. Zdaj se lahko rešimo položaja edino le še z zmago.«

WASHINGTON, 18. marca. Reuter. Predsednik Roosevelt je podpisal izglasovani zakon o dopolnilnih kreditih za državno obrambo v znesku 1 milijarde 533 milijonov dolarjev. Iz tega kredita bodo uporabili 13 milijonov dolarjev za razširitev pomorskih baz na Guamu in na Samoa otokih.

TRANSPORTNA LETALA ZA ANGLIJO

WASHINGTON, 18. marca. Reuter. V Detroit je dospelo transportno letalo nove znamke, ki bo poslano v Veliko Britanijo. V kratkem bosta odleteli v Anglijo še dve veliki letali za transporte čet, tipa »Clypper«.

AMERIŠKI MATERIAL IN PODMORNIŠKA VOJNA

NEW YORK, 18. marca. Ass. Press. Angleški veleposlanik v USA Halifax je izjavil novinarjem, da le majhen del ameriškega materiala ne prihaja zaradi podmorniške vojne v Anglijo.

„Bremen" v plamenih

BERLIN, 18. marca. DNB. poroča, da je na 50.000 tonskem veleparniku 16. t. m. iz neznanih vzrokov izbruhnil požar. Ogenj še gase. Ladja pripada »Nemškemu Lloydu«.

Poročila iz Albanije

ITALIJANSKA POROČILA

NEKJE V ITALIJI, 18. marca. Stefani. 283. uradno poročilo glavnega stana italijanske vojske se glasi: Grško bojišče: Normalno udejstvovanje patrol in artilerije. Naša letala so bombardirala sovražne čete. Angleški letalci so metali bombe na eno naših letalskih oporišč. Naša lovska letala so hitro posegla vmes in sestrelila eno letalo vrste Wellington. Pri napadu na Malto so nemška lovska letala zbila na tla en aparat vrste Hurrican.

GRŠKA POROČILA

ATENE, 18. marca. At. Ag. Službeno poročilo grškega poveljstva javlja, da so bile v teku dneva patruljne aktivnosti. Sovražna letala so bombardirala Zariso, ljudskih žrtev ni bilo. Dve poslopji sta uničeni, 10 jih je poškodovanih. Sovražna letala so letela tudi nad Solunom in Epirom. Bombardiranje tod ni povzročilo večje škode. Napaden je bil tudi otok Naksos.

ATENE, 18. marca. At. Ag. Uradno sporočilo grškega vrhovnega poveljstva od 16. t. m. pravi: Delovanje topništva na bojišču. Sovražnikovo letalstvo je bombardiralo neko pristanišče na zahodnem Peloponezu. Človeških žrtev in gmotne škode ni bilo.

ATENE, 18. marca. Atenska agencija poroča: Angleško letalsko poveljstvo javlja, da so angleški bombniki včeraj napadli letališče v Tirani, kjer so na tleh uničili večje število bombnikov in lovcev ter razdejali zgradbe. Druga skupina je napadla letališče in pristanišče v Valoni in povzročila velika razdejanja. V letalskem bolju so sestrelili eno italijansko letalo nad Krfom. Samo en angeški lovec se ni vrnil.

ŽRTVE ORKANA V USA

NEW YORK, 18. marca. Reuter. Število žrtev orkana, ki je besnel v nekaterih področjih USA, je doseglo 53 oseb.

Darlan v Parizu

PARIZ, 18. marca. DNB. V pariškem hotelu je bilo prirejeno svečano kosilo podpredsedniku francoske vlade, admiralu Darlanu. Navzoč je bil tudi nemški poslanik von Abetz, delegat francoske vlade v okupiranem delu de Brinon, več drugih uglednih nemških osebnosti in predstavniki Francije. Von Abetz je imel ob tej priliki posvetovanje z Darlanom. V teku včerajšnjega dne je Darlan sprejel pariškega nadškofa, kardinala Saharda, nakar se je vrnil v Vichy.

TANGER, 18. marca. DNB. Kakor javljajo, so španske oblasti v Tangerju pristale, da ostaneta policija in carina na mestnem področju še nadalje v rokah zastopnikov Francije.

ŽIVEŽ ZA FRANCIJO

JERSEY CITY, 18. marca. Iz luke je odplul ameriški parnik »Exmat«, ki vozi za Francijo za 1.25 milijona dolarjev živeža, predvsem kondenziranega mleka, vitaminske in medicinske preparate. Tovor je preskrbel ameriški Rdeči križ.

UREDBA O OBVEZNI ODDAJI ŽITA IN MOKE

BEOGRAD, 18. marca. Minister za prehrano in hrvatski ban sta podpisala uredbo, po kateri morajo vsi oni, ki imajo previške pšenice, rži, soržice, ječmena, koruze in moke vseh vrst za kruh, oddati te previške pri Prizadu, odnosno na Hrvatskem pri Pogodu. Prehranjevalni minister in hrvatski ban bosta odredila količino proizvodov, kolikor jih lastniki lahko obdržijo za lastne potrebe, živino in setev. Razen Prizada in Pogoda ter ustanov, ki jih odredita prehranjevalni minister in hrvatski ban (v Sloveniji Prevod), ne more nihče izvršiti obveznega odkupa naštetih proizvodov od imejiteljev oz. lastnikov teh proizvodov. S tem se ukinja obenem pravica trgovine na debelo z naštetimi proizvodi. Trgovci na debelo, mlini in zadruge bodo lahko edino komisionarji Przada (Pogoda ali Prevoda) in drugih za to postavljenih ustanov. Cene za odkup bodo določene. Z odkupljenimi previški za potrebe in prehrano države razpolagata minister za prehrano in hrvatski ban. Uredba ima 13 členov ter stopi v veljavo z objavo v »Službenih Novinah«. Za prekrške so določene visoke in težke kazni.

MRTVEC V GOZDU PRI SP. SV. KUNGOTI

Sp. sv. Kungota, 18. marca. V gozdu poleg Spodnje sv. Kungote so našli orožniki okoli 24 letnega elegantno oblečenega moškega, ki se je obesil. Pri sebi je imel 2200 din in srbsko-nemški slovar. Na roki ima tetovirano srce s črkama A Z in letnico 1916. Sodijo, da je iz južnih krajev države.

Mariborska napoved: Malo oblačno, mrzlo in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota +9.8, danes najnižja —5.5, opoldne —1. Padavin od včerajšnjega dežja je bilo 3 mm. Včeraj okrog 17. je zapadel novi sneg na Pohorju in Kozjaku ter je zaradi tega postalo vreme hladnejše.

Borza. Curih, 18. marca. Devize: Beograd 10, Pariz 7.1250, London 17.25, New york 431, Milan 21.70, Berlin 172.50, Sofija 4.25, Budimpešta 85, Bukarešta 2.12.

Začasno pomirjenje v letalski vojni

Tako nad Nemčijo, kakor nad Anglijo je bil včerajšnji dan mirnejši

NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 18. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Preteklo noč so nemška letala izvedla več napadov na razne važne vojaške cilje v južni Angliji. Napadene so bile tudi pristaniške naprave v Bristolu in Avonmouthu. Napad je bil zelo uspešen. Nemški letalci so prav tako napadli tudi Portsmouth, kjer so bombe težkega kalibra zadele vojaške cilje. Podnevi so oborožena nemška ogledniška letala potopila 350 km zahodno od Irske dve oboroženi trgovski ladji s skupno 4000 tonami. — Pri napadu nemških lovskih letal na Malto je bilo sestreljeno eno angleško lovsko letalo vrste Hurrican. Niti podnevi niti ponoči sovražnik ni izvedel napadov na Nemčijo, pa tudi ne na zasedena področja.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 18. marca. Reuter. V teku noči je bilo zelo malo aktivnosti sovražnih letal nad Anglijo. Smrtnih žrtev sploh ni bilo, škoda je minimalna. Angleška letala so napadla cilje v severnozahodni Nemčiji.

LONDON, 18. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo in ministrstvo za notranjo varnost poročata: V noči med nedeljo in ponedeljkom so sovražnikova letala napadla neko mesto v zahodni Angliji. Eksplozivne bombe so povzročile veliko gmotno škodo in več požarov. Je tudi več človeških žrtev. Bombe so bile vržene tudi na nekatere druge angleške kraje, vendar pa v teh krajih gmotna škoda ni bila velika in je bilo malo človeških žrtev. Zbito je bilo eno sovražnikovo letalo.

IZGUBLJENA ANGLEŠKA PODMORNICA

LONDON, 18. marca. UP. Admiraliteta poroča, da je angleška podmornica »Snapper« po vsej priliki izgubljena. Podmornica je imela 960 ton, spadala je v prvo vrsto podmornic, zgrajena je bila l. 1934. in je imela 40 mož posadke

---

mu. V dobi 1927-28 ter 1932 do 1936. dokler se ni zaradi svojega znanega stališča do sovjetske Rusije in ostalih dogodkov v Evropi umaknil iz politične arene, je bil romunski zunanji minister. Zadnja leta je v glavnem posvetil svojemu zdravju, ki si ga je skušal utrditi v Švici in južni Franciji. Vendar pa ga je zavratna bolezen že toliko izčrpala, da je moral že kot 58 letni mož leči v grob.

Problemi demokracije in ameriški delavci

Zaveden delavec nima razloga, da bi branil kapitalistični gospodarski red

Ameriška »Prosveta«, glasilo slovenskih izseljencev, piše: Marsikateri zaveden delavec pravi: »Čemu bi se zavzemal za obrambo kapitalistične demokracije v Ameriki?«

Nesreča je pač, ker ne moremo izločiti iz ameriške politične demokracije kapitalističnega ekonomskega reda v naši miselnosti. Že desetletja smo priučeni, da si ne moremo misliti kapitalizma brez politične demokracije, kakor da je oboje nedeljivo, kakor da je ta demokracija nemogoča brez kapitalizma, pa smo ji dali ime »kapitalistična« demokracija in mislimo, če branimo to demokracijo, branimo tudi kapitalizem.

Včasih je morda bilo to mišljenje upravičeno, toda danes ni več. Danes je položaj po svetu docela drugačen — in ta položaj nas je prehitel, prehitel je naše mišljenje, ki se ga moremo odvaditi prav tako počasi, kot smo se ga polagoma navadili.

Zaveden delavec nima nobenega razloga, da bi branil kapitalistični gospodarski red, če bi bil sam ta red v nevarnosti! To je pribito. Z mirno vestjo pa lahko vsak zaveden delavec brani »kapitalistično« demokracijo, kadar je ta v nevarnosti — ne oziraje se na kapitalizem. To stališče delavec lahko vzame, ko spozna, da ameriška politična demokracija in ameriški privatni kapitalizem nimata ničesar skupnega, da bistveno nista avtentična in da lahko obstajata drug brez drugega.

Ameriška politična demokracija je starejša kot je ameriški kapitalizem. Kapitalizem se je razvil šele po civilni vojni, toda demokracijo so že poudarjali Jefferson, Jackson in Lincoln. Ameriška demokracija je bila sprva agrarna ali poljedelska; to se pravi, da so takrat bili farmarji — z manjšino trgovcev in obrtnikov vred — vladajoči razred.

Z razvojem velekapitala so dobili premoč kapitalisti ob sodelovanju farmarjev. Oboji so prikrojili politično demokracijo zase. Zdaj smo v štadiju razvoja, ko se polagoma razkraja politična kontrola po velekapitalu in prehaja v roke industrijskih delavcev in malih farmarjev.

Ameriška demokracija se bo iznebila kapitalistične nadvlade, čim bodo delavci in mali farmarji dobro organizirani in se bodo navadili kooperacije. Kajti demokracija je prav lahko neodvisna od kapitalizma in prav lahko bo eksistirala ((in mnogo bolje!), ko ne bo več privatnega kapitalizma. Demokracija je v bistvu le princip — je način življenja. Demokracija je le orodje, ki ga delavci prav tako lahko porabijo zase, kakor ga znajo porabiti kapitalisti.

Dokler je bil položaj, da je v večjem delu Evrope demokracija služila za način političnega življenja, in dokler ni bilo nobene nevarnosti, da bo ta način propadel, so imeli ameriški zavedni delavci prav, ko so nasprotovali vsaki vojni; saj je bila vojna po takratnem njihovem ugotavljanju le ekonomskega ali trgovskega značaja, torej v interesu kapitalizma in nesmiselno bi bilo, da bi bili branili kapitalistične interese.

Danes je pa drugače. V Evropi je uničena politična demokracija in pognan je način življenja za stoletja nazaj. Ameriški kapitalizem, kakor je po svoje sebičen, požrešen in krut, je v primeri z Evropo — malenkostno zlo.

Molčite in ne brbljajte!

ČE JE TREBA, PRISILITE TUDI DRUGE DO MOLKA!

Nedeljski »Hrvatski dnevnik« piše v uvodniku med drugim tudi to-le:

»Večkrat slišimo pri nas negodovanje, zakaj naši odgovorni politični činitelji več ne povedo. Brbljavost pa ni bila odlika niti v normalnih časih, v današnjih pa bi bila velika napaka. Preudarni ljudje vedo, da niti ena odgovorna vlada ne bo zvonila z vsemi zvonovi o tem, kaj misli o posameznih problemih, ki so predmet temeljitega in pametnega razmotrivanja. Zato je treba molčati, da preprečimo nasprotniku odkritje raznih tajnosti. Danes je vojna povsod: na fronti, v zraku, na kopnem, na morju, na tržiščih, v bankah, v industrijah, v trgovinah, v oblekah, prehrani in v knjigah. Vsak migljaj lahko služi neprijatelju. Ne morete vedeti, kam bo krenila nedolžna fraza, ki ste jo izustili, saj je lahko pogubonosna celo vašemu rodnemu bratu, kaj šele narodu, državi. Zato: molčite in ne brbljajte! Molči, in če je treba, prisili tudi drugega do molka!«

Tansko jezero in Modri Nil

Tansko jezero leži 1600 m nad morjem v ognjeniški kotlini, pod 250 km dolgim vencem gora, ki ga obdajajo. Napajajo ga mnoge manjše reke in potoki, katerih izviri leže v bližnjih, 4000 m visokih gorskih grebenih. Korita rek se napolnijo le v dobi dežja, od julija do septembra. Tedaj pa grme mogočne hudourne vode v dolino in polnijo jezero.

Ena izmed rek, ki se spušča k Tanskemu jezeru, je tudi Abbai. Izviri te reke so že v rokah abesinskih svobodnih čet, ki operirajo proti Gondarju. Abesinci so mnenja, da je edino ta reka pravi vir Nila, ker da »teče skozi jezero ne da bi se pomešala z drugo vodo.« V resnici pa spadajo k izviru Modrega Nila vse reke in potoki, ki napajajo jezero.

Modri Nil teče v južnovzhodni smeri iz južnega konca jezera. Po 200 km dolgem toku zaokrene na zahod, nakar po nadaljnjih 400 km teka stopi na sudanska tla. Modri Nil je dolg 1700 km, pobira med potjo celo vrsto pritokov. Pri Hartumu se stika z Belim Nilom in skupaj ženeta vode v Sudan in plodno dolino Egipta.

Okrog l. 1000 po Kr. so kaj malo vedeli o izvirih Modrega Nila v abesinskem višavju. Mohamedanskim Egipčanom je vedno lebdelo pred očmi neljubo dejstvo, da jim lahko katoliški Abesinci vsak čas vzamejo vodo. Ko je l. 1100 izgubil Nil skoro vso vodo in je nastopila huda suša, so menili prebivalci v nižinah, da so jim napravili Abesinci peklensko šalo. Poslali so koptskega patriarha iz Kahire v Abesinijo, naj pregovori neguša, ki ga je sam mazilil, da pošlje Nilove vode spet v staro korito. Abesinci so seveda zijali, ko niso ničesar slutili o tem in so skušali kasneje to »prirodno milost« po svoje izkoristiti. Niso pa mogli pomagati do prihodnje deževne dobe, kajti tisto leto je bilo kaj malo padavin v abesinskih gorah.

Ko je gospodarilo v Egiptu mogočno sultanovo carstvo, je naraščala tudi napetost do Abesinije. Neguš je tedaj ponudil zvezo Portugalcem proti muslimanom. Portugalskega poslanca je zaprosil, naj mu pošlje strokovnjake, da bodo odpeljali vodo Modrega Nila skozi hrib v drugo smer...

Leta 1706 je bil pri negušu akreditirani francoski poslanik na poti skozi Egipt umorjen. Bali so se, da bo naučil Abesince odvajati vodo drugam, ne v Egipt... Neguš je terjal zadoščenje in v svoji protestni noti je navedel, da »je Nil tu, ki lahko Egipčane prisili k pokorščini. Bog nam je dal moč, da gospodarimo nad njegovimi izviri in vodami in lahko vas po svoje kaznujemo.«

Tudi Napoleon se je zanimal za izvire Modrega Nila ter je vodil pogajanja z negušem. Ko so 1885 hoteli mahdisti pregnati iz Sudana Angleže, od izvirov Nila pa Abesince, jih je abesinski neguš Ivan trikrat porazil, v zadnji zmagoviti bitki pri Kassali 1889 je pa tudi sam izgubil življenje.

Jugoslavija je striktno nevtralna

ZADRŽANJE NAŠE DRŽAVE JE ZNATNO UBLAŽILO POLOŽAJ NA BALKANU

Današnje beograjsko »Vreme« piše med drugim tudi: **»Jugoslavija je striktno nevtralna. Ona ni nevtralna šele od včeraj, pač pa od začetka vojne. Mi nismo ostali samo legitimno nevtralni, nego tudi lojalno nevtralni. Zato pa uživamo v svetu tudi spoštovanje.«**

Tudi današnja beograjska »Politika« razpravlja o položaju na Balkanu in piše: **»Grški uradni krogi budno zasledujejo razvoj dogodkov na Balkanu. Položaj je sicer zelo težek, vendar ga je Jugoslavija v veliki meri ublažila. Pomirjenje je prineslo zadržanje Jugoslavije. Takšen položaj največje vojaške sile na Balkanu bo prineslo še večje pomirjenje.«**

Podpredsednik vlade dr. Vladko Maček je dal tujim časnikarjem naslednjo izjavo: **»Od nikogar ničesar ne zahtevamo, zato pa tudi nikomur ničesar ne damo.«**

Izvoz letal iz USA v Anglijo je bil v oktobru 1940 za 36 odst. večji, kakor v septembru in za 937 odst. večji kakor v oktobru 1939. V Veliko Britanijo je šlo v oktobru za 20,118.840 dolarjev ameriških letal, v Kanado za 5,5, v Južno Afriko za 1 milijon dolarjev.

50.000 indijskih delavcev bo prepeljala angleška vlada v Anglijo ter jih zaposlila v vojni industriji.

Kultura

Razgovor s skladateljem Radovanom Gobcem

V teku enega meseca sta bili uprizorjeni v Slovenskih goricah z velikim uspehom kar dve opereti skladatelja Radovana Gobca. Pri Sv. Antonu so uprizorili »Hmeljsko princeso«, pri Sv. Lenartu pa »Planinsko rožo«. Ker je bil autor navzočen tudi pri drugi uprizoritvi, sem ga poprosil, da bi mi odgovoril na nekatera vprašanja, ki zanimajo poleg igralcev in poslušalcev tudi ostalo javnost, da bi izvedela, kako nastajajo pri nas domača odrsko-glasbena dela. Istočasno uprizarja tudi mariborsko Narodno gledališče z velikim uspehom burko s petjem »Habakuk«, katero je prav tako uglasbil g. Gobec. Vprašal sem ga:

Kaj mi lahko zaupate o nastanku Vaših operet, ki dosegajo povsod tako velike uspehe?

Prepričan sem, da sprejema naše ljudstvo to, kar mu je najbližje. Zato sem se v svojih operetah večinoma držal domačih motivov. V »Hmeljski princesi« sem zajel vprašanje hmelja, s katerim živi in umira Savinjska dolina. »Planinska roža« nas vodi preko planinskega življenja v življenje gledaliških igralcev. »Tremerski dukat« sem posnel po neki pripovedki, ki še danes živi v vasi Tremerje pri Celju. »Beg iz harema« nam pa predstavlja življenje slovenskih janičarjev v dobi turških časov. Medtem, ko sem pri navedenih operetah delal sam tudi besedilo, sem pri Dobovškovem »Habakuku« prispeval samo glasbo. Istega načela se držim še prav posebno pri glasbi, ki mora biti domača, melodična, preprosta in tako lahka, da jo razume vsak naš podeželski človek. Zato se igrajo moje operete večinoma le po podeželju.«

Nekatere Vaše melodije so že skoraj ponarodele. Kako je mogoče zadeti tak narodni ton?

»K domači besedi spada domača melodija. Navadno se naučim vse pesmi na pamet in ko se sprehajam po gozdu ali polju, ko gledam naše domače obraze, šege in navade, se mi rodi melodija kar sama od sebe. Še nikdar nisem osnutka za melodijo ustvarjal pri klavirju. »Habakuk« in »Planinska roža« sta sploh nastajali popolnoma brez klavirja vse do zadnje kontrole. Le včasih mi prsti brez volje drsijo po tipkah, takrat pa nastajajo težke, izumetničene melodije, ki narodu ne prijajo.«

Tudi mladinske spevoigre skladate. Ali čutite kako sorodnost med narodno in mladinsko melodijo?

»Ne bi trdil! Medtem, ko se prava narodna melodija rodi sama, je treba mladinsko melodijo večkrat spretno in primerno prikrojiti. Za mladino je najtežje komponirati in je treba za to panogo imeti precej prakse, poleg tega pa razumeti otroško dušo. Tudi sam sem bil večkrat rozočaran, kako je mladina sprejela melodijo, katero sem ji namenil. Mladina igra rada moje spevoigre »V bratskem objemu«, »Pomladne cvetke«, »Kresniček« in »Trnjulčico«. Tudi zbirko pesmi, z naslovom »Mladina poje domovini«, sem izdal.«

Ali s posebnim namenom gojite operetno glasbo?

»Ugotovil sem, da se naše ljudstvo prav tako zabava ob domačih, kakor ob tujih delih. Čemu ne bi polagoma izpodrinili tuje operete? Mi smo zadnji, ki tega še nismo storili. Zato sem po svojih močeh namenil krpati vrzeli na tem področju, kar se mi je deloma že posrečilo. Moje operete so v 9. letih doživele 66 predstav, mladinske spevoigre pa še mnogo več. Bavim se pa tudi z resnejšo glasbo in sem uglasbil že nekaj zborov.«

Želimo mu še mnogo uspešnih stvaritev, ki bodo obogatile našo domačo operetno literaturo in bo naš narod lahko stal v tem pogledu enak drugim kulturnim narodom.

Bojan Slovanov.

---

k. **Jubilej H. Nučiča v ljubljanski drami.** Igralci, ki jim naravna inteligenca, pestra duševna struktura in prirojeni igralski instinkt dovolijo, da se lahko vživljajo v različne situacije in vloge, ki si v svojih značajih večkrat nasprotujejo med seboj, so silno redki. Nučič je nenadomestljiv v podajanju oseb, ki so po dolgih in mučnih peripetijah in konfliktih uspeli ustvariti potrebno notranje ravnovesje med svojimi lastnimi zahtevami in zahtevami stvarnosti. Večkrat pa smo imeli priliko videti Nučiča v vlogi kovsem druge vrste. Ob priliki 40-letnice svojega umetniškega udejstvovanja je z Viko Podgorsko nastopil v igri M. Begoviča »Brez tretjega«. Iz brezbarvnih besed in stavkov, iz strganih kulis in lepenk je Nučič ustvaril in podal svojega profesorja Barića. Vsa Baričeva bedna in nevrotična problematika, ki ga uničuje in ga navsezadnje pogubi, zadobi v Nučiču svoj resnično tragičen obraz, postane stvarna in utemeljena. Prav tako nam je Vika Podgorska pričarala Gigo Baričevo, značajno in vseskozi simpatično ženo, ki osem let gradi svojo življenjsko iluzijo, katero ji pa stvarnost v nekaj sekund podre in potepta in si iz teh podrtin komaj reši golo življenje. Navdušeno in iskreno ploskanje ter do zadnjega prostora razprodana Drama je bil najboljši dokaz, kako ceni Ljubljana Nučičevo osebo in njegovo umetnost. —lo.

ŠEBELI

Italijanska Somalija bi bila brezupna dežela, če bi po njej ne tekla »Leopardova reka« Šebeli, ki nudi domačinom vsaj nekaj zavetja v zelenju in hladilno vodo. Po njej so prodirale v Abesinijo čete generala Cunninghama, ki so dosegle že okolico Hararja.

Kadar v goratem delu Abesinije, ob izvirih Šebelija, dežuje, žene reka mogočne umazane vode k morju. V posebno suhih letih pa nje spodnji del popolnoma usahne. Gornji tek reke se vije skozi gozdnato pokrajino, dokler ne prestopi v skalnati, peščeni svet Benadirsa. V srednjem delu toka se razprostirajo ponekod ob bregovih bujni gozdovi z mogočnimi drevesi. Bambusi in lijane prepredajo debla, med katerimi se plazijo levi in leopardi, v rekah se pa hlade črede krokodilov. Pritikave gazele in dolgonoge vitke antilope poživljajo okolico, divje svinje in povodni konji ter cela vrsta povodnih ptic jim dela družbo.

Na zelenih bregovih so se naselili domačini v majhnih kočah, družbo jim delajo obsežne plantaže Evropcev. Rede kamele, govedo, koze in ovce, celo vrsto perutnine, obdelujejo zelenjadne vrtove in imajo sploh zeleni raj sredi puščave. Visoka koruza in proso uspevata po poljih, banane, melone in dateljni bogatijo pridelek.

Somalijci so snažni ljudje. Ženske neprestano perejo perilo ob reki in kjer so krokodili le preveč predrzni, stoje možje s puščicami na straži, da jih preganjajo.

Šebeli ni, z izjemo v deževni dobi, globoka reka. Povsod jo je lahko prekoračiti. Kljub temu so zgradili Italijani na mnogih krajih mostove. Z modernimi napravami so tudi domačini speljali vodo po dolgih kanalih v pustejšo okolico. Voda namaka zemljo in jo pretvarja v rodovitne njive. Pridobili so več tisoč kvadratnih kilometrov plodne ornice, za katero uporabljajo moderne traktorje. Zaradi muhe tse-tse se konji ne goje, govedo in kamele za tropsko oranje niso porabne. Banane pobirajo že 10 mesecev po sejanju.

V porečju Šebele živi na tisoče in tisoče ptic, flamingov, štorkelj in drugih selivk. V kanalih rezgeče na milijone žab. Takšna je pokrajina ob »Nilu Somalije«, po katerega dolini so prodrle južnoafriške imperialne čete v Abesinijo.

Golob pismonoša ali novinarska raca?

V zgodovini vojn se je že primerilo marsikaj neverjetnega. Sem spada tudi vest ameriških listov, da so v Pittsburgu v Pennsylvaniji ujeli goloba pismonošo, ki je imel na nogi pritrjen obroček z lističem in napisom:

»Manila je padla — Dewey«.

Manila, prestolnica Filipinov, je padla v špansko-ameriški vojni v roke Američanom l. 1898. Dewey je bil admiral, ki je mesto zasedel pred 42. leti. Neverjetno je, da bi golob pismonoša dospel šele zdaj v Pennsylvanijo. Ptica je morala preleteti 9000 km dolgo pot iz Filipinov v Kalifornijo, odtod pa nadaljnih 3600 km v Pennsylvanijo. Če je golob res bil poslan s Filipinov pred 42. leti, tedaj je prav gotovo veteran med tovrstnimi pismonoši. Zato se vsi Američani upravičeno z radovednostjo vprašujejo, ali ni morda tale golob le novinarska — raca.

V Parizu lovijo špekulante

Špekulacija je univerzalna slabost človeštva. Četudi so uredbe še tako stroge in natančne, se bodo kljub temu pojavljale pijavke, ki bi rade čez noč obogatele. S takimi človeškimi dobrotniki imajo precej opravka tudi v Parizu. Najprej so jih javno pozivali, naj prenehajo s špekulacijami, nato pa je posegla vmes policija, ki je pričela neusmiljeno stikati za špekulanti. Pretekli teden je spravila za rešetke nič manj ko 54 oseb, ki so se pečale s špekulacijo, zlasti s preprodajo aprovizacijskih kart, tujimi devizami in podobnim. Pri nekem špekulantu so pri pregledu stanovanja našli policijski organi 1828 parov čevljev, 752 bal sukna in platna, precej tujih deviz in zlata v skupni vrednosti 3 milijone 500.000 frankov. Možakarja so seveda primerno »zašili«.

Knjižnice v zakloniščih

Nekatere londonske knjigarne in knjižnice so organizirale svoje oddelke kar v zakloniščih. V vseh večjih zakloniščih izdajajo, prodajajo ali posojajo knjige. Londončani v tej vojni nenavadno mnogo čitajo, kar je tudi razumljivo. Zvečer so ulice zatemnjene ter prazne, a tudi družabno življenje se je precej omejilo. Ljudje ostajajo doma ter čitajo. Zanimivo je, da ljudje najbolj segajo po knjigah tehnične vsebine, dočim je beletristika precej padla. Lastniki londonskih knjižnic in knjigarn pravijo, da komaj utegnejo postreči velikemu povpraševanju po knjigah.

Gospodarske vesti

Za ustalitev cen, ureditev proizvodnje in prometa

Podpisane so važne uredbe, ki so za razvoj gospodarstva v naši državi lahko dalekosežnega pomena. V zvezi s temi uredbami je imel govor tudi minister za prehrano dr. Protić, ter poudaril, **da današnji izredni časi ne dovoljujejo več popolne svobode gospodarski delavnosti. Prilagoditi se moramo novemu gospodarskemu sistemu evropskega gospodarskega prostora.** Neobhodno potrebno je, da se vodi **za celo državo le ena gospodarska politika.** Treba je zajamčiti popolno koordinacijo vseh pristojnih činiteljev v gospodarskih vprašanjih. **Narodna banka bo vodila politiko krepitve kupne moči narodnega denarja,** kajti krepitev kupne moči denarja in boj špekulaciji ter draginji je eno in isto. Dolžnost Narodne banke je, da poskrbi za to, da se bodo narodni prihranki stekali v denarne zavode, kjer se pod njeno kontrolo uporabijo na splošnim interesom najbolj odgovarjajoč način. Ministrstvo za prehrano je **uraden zaščitnik potrošnikov, ki skrbi za načrtno in enakomerno potrošnjo.** Minister pa meni, da je **sodelovanje z gospodarskimi krogi potrebno za uspeh državne intervencije.**

POOBLASTILA MINISTRU ZA PREHRANO IN HRVATSKEMU BANU

Minister za preskrbo in ban Hrvatske sta s posebno uredbo pooblaščena v svrho preskrbe prebivalstva in vojske sporazumno predpisovati uredbe ter z njimi:

Urejati ves notranji promet surovin in ostalega blaga in nje razdelitev na obrate, ki ga predelujejo odnosno prodajajo, posebno pa: ustanavljati ali ukinjati izključno pravico trgovanja s posameznimi proizvodi v državi, prepovedovati ali omejevati nakupe, prodajo in potrošnjo posameznih predmetov, predpisovati pogoje odkupa posameznih predmetov, predpisovati obvezne ponudbe posameznih proizvodov na odkup državi, odnosno od nje pooblaščenim ustanovam, kakor tudi prisilni odkup posameznih proizvodov po maksimiranih cenah, predpisovati obvezne prijave zalog blaga, obvezne ustvaritve zalog blaga in nadzorstva nad zalogami in odrejati kraj za shranjevanje teh predmetov, predpisovati nadzorstvo prevoza za posamezne proizvode in uvesti zanje prevozna dovoljenja.

Predpisovati, kateri proizvodi se morejo izdelovati iz posameznih surovin in prepovedovati, da se od razpoložljivih surovin izdelujejo posamezne vrste blaga, odnosno omejevati količine blaga, ki se morejo iz njih izdelovati.

Predpisovati način izdelave posameznih proizvodov, zameno njih sestavin s surogati in način mešanja posameznih sestavin za izdelave proizvodov odnosno fabrikatov.

Za izvajanje uredbe so določene tudi sankcije, ki poleg denarnih in drugih kazni določajo začasno ali trajno prepoved obratovanja, pa tudi nadaljevanje dela v režiji države.

Za nakup in prodajo posameznih vrst blaga se morajo ustanoviti **poslovne centrale za vso državo,** katerih ureditev predpišeta minister preskrbe in hrvatski ban. **Poslovne centrale se organizirajo kot samostojna državna podjetja.**

DO 1. AVGUSTA JE PREPOVEDANO VSAKO ZVIŠANJE CEN

Posebna uredba prepoveduje do 1. avgusta t. l. v notranjem prometu vsako zvišanje cen, kakor tudi cen za prevoz potnikov in prtljage. Uredba določa med drugim tudi, da v kolikor so za posamezne vrste blaga na dan uveljavljenja uredbe veljale maksimalne cene ali cene predpisane z zakonitimi predpisi ali določene po pristojnih oblastvih, ne morejo biti cene takega blaga višje od teh maksimalnih cen. Minister preskrbe in prehrane lahko za posamezne vrste blaga s svojo naredbo določi najvišje cene, ki so lahko tudi nižje kot cene, ki so veljale na dan uveljavljenja uredbe. Ravno tako more minister odrejati tudi najvišji brutozaslužek za posamezne vrste blaga. Lahko tudi pooblasti svoje podrejene organe in občа upravna oblastva, da odrejajo najvišje cene za posamezne vrste blaga in da odrejajo najvišji bruto zaslužek.

Višje cene more minister, odn. njegovi pooblaščeni organi odrediti samo, če se na osnovi stvarnih dokazov ugotovi njih upravičenost. Do 1. avg. t. l. se ne bo zvišala cena monopolskih predmetov, ki ne služijo za prehrano, cene državnih in samoupravnih podjetij za prevoz žitaric kakor tudi ne državne in samoupravne trošarine na predmete za prehrano in kurjavo.

Občni zbor delničarjev Narodne banke

V Beogradu je bil občni zbor delničarjev Narodne šbanke, ki ga je vodil guverner dr. Milan Radosavljević. Poleg poročila upravnega odbora o pretekli poslovni dobi je bila tudi daljša debata, katere so se udeleževali delničarji. Guverner sam pa je imel daljši govor o vprašanju povečanja obtoka bankovcev. Za dosego denarne stabilnosti je banka pripravila mnogo ukrepov, ki naj omogočijo za pokritje izredno važnih potreb sredstva na svobodnem denarnem trgu ter tako razbremenijo banko. S tem v zvezi bo vprašanje izdaje bonov za državno obrambo kmalu rešeno. Boni bodo kratkoročni, se bodo obrestovali in bodo tudi zelo likvidni. Važno za ta prizadevanja je tudi, da je dinar na tujem tržišču zaradi kontrole razvoja zunanje trgovine pod popolnim vplivom kar zadeva ponudbo. Guverner se je zavzemal tudi za uravnoteženje razmer, da ne bi neugodni pojavi izzvali nezaželenih motenj v socialnih odnošajih.

HMELJARJI DOBIJO PRISILNO ZDRUŽENJE

Ban dr. Marko Natlačen je sklical za 25. t. m. **občni zbor Združenja hmeljarjev,** ki bo ob 9. dopoldne v dvorani celjske Ljudske posojilnice.

Občni zbor v Celju je namenjen hmeljarjem **štajerskega okoliša, ki po uredbi obsega vse občine okrajev Gornji grad, Celje, sodnega okraja Šoštanj in občine Vuhred, Vuzenica, Ruše, Marenberg in Muta.** Na dnevnem redu je sklepanje o sprejetju pravil združenja, volitev upravnega in nadzorstvenega odbora, sklepanje o postavitvi poverjenikov in poverjeništev združenja, volitev poverjenikov in poverjeništev, sklepanje o letnem preračunu dohodkov in izdatkov in končno določitev časopisov za objavo vabil na občne zbore združenja.

Ustanovnega občnega zbora se more udeležiti vsak hmeljar, t. j. vsaka fizična ali pravna oseba, ki prideluje v naši banovini hmelj za svoj račun, mora pa se izkazati s potrdilom tiste občine, kjer ima svoj hmeljski nasad, da prideluje hmelj na svoj račun. Brez tega potrdila ne bo nihče pripuščen k občnemu zboru. Zastopanje po pooblaščencih ni mogoče razen v naslednjem primeru: Mladoletni, kakor tudi hmeljarji, ki so pod skrbstvom, se morejo občnega zbora udeležiti samo po svojih zakonitih zastopnikih, pravne osebe pa po osebah, ki jih zato pooblastijo. Oseba v svojstvu zakonitih zastopnikov se mora o tem izkazati s potrdilom pristojne občine, pooblaščenci pa s pismenim pooblastilom.

---

g **Poslovna centrala za izvoz hmelja savinjske vrste** in kakovosti, t. j. edini prodajalec, je postal Prevod, ki je zato prejel pooblastilo trgovinskega ministra.

Drobne novice

n **Gradbeni minister** Danilo Vulović je obiskal poplavljene kraje, ki jih je zalila Velika Morava. Inspiciral je poplavljene terene, pa tudi tehnična dela v teh krajih.

n **„Igro nad igrami“,** ki jo je prevedel iz nemščine inž. Košutić ter ji je prisostvoval tudi dr. Maček in mnogi odličniki, so uprizorili v zagrebškem Narodnem gledališču v nedeljo. Srednješolci so bili figure žive partije, ki so jo odigrali po neki Aljehinovi partiji. Pokrovitelj prireditve je bil dr. Andres.

n **Dr. Dinko Tomašić,** univerzitetni profesor iz Zagreba, je začel s svojimi sociološkimi predavanji na univerzi v Washingtonu.

n **115 letna žena junakinja** iz vasi Trepče v Sandžaku Nasta Vukičević, je bila verjetno nastarejša ženska v Jugoslaviji. Sodelovala je v mnogih vojnah, zlasti v balkanski ,kjer je pomagala rušiti obmejne trdnjave. Že kot starka se je udeležila tudi vojne l. 1916.

n **Dva meseca se bo postila vsa vas** Porodin pri Požarevcu, ker je pred dvema tednoma županov sin, iz zasede ubil nekega trgovskega potnika ter mu pobral denar. Da vasi ne bi zadela božja kazen, se bodo sedaj vsi postili, po postu pa gredo k skupnemu obhajilu.

n **350 zakonov je posredoval** Dragi Gajić, zvani Čifta iz Čuprije, ki je v svojem kraju nekak „uradni“ posredovalec. Pozna vsa dekleta in ženine daleč na okoli. Ne posreduje samo za denar, temveč iz nagnenja. Če je mnenja, da bi bila kak fant in dekle res dober par, ne neha tako dolgo, dokler ju ne združi pred oltarjem. Pravijo, da ima srečno roko: doslej se ni ločil še noben par, ki ga je on „združil“.

n **Za delo ne računa nikdar več kot 1 din** čudaški Milutin Arizonović iz Grdelilice .Poleg tega pa hodi dnevno v cerkev ter moli, da bi ga vzeli na vežbe. Zelo pa ljubi različna odlikovanja.

n **Plemiški konvikt** v Zagrebu, ki je obstajal 300 let, bodo ponovno odprli. Vse njegove nepremičnine so vrnjene zagrebški nadškofiji.

n **Nesreča se je pripetila pri izvedbi prve opere v Splitu.** Uprizorili so Šubičevo opero „Nikola Zrinjski“. Primabalerina Anka Roje-Harmoš je bila poškodovana s sabljo. Kljub temu, da je bila rana precej globoka, ter je močno krvavela, je balerina dovršila svojo vlogo ter šele nato poklicala zdravnika .

n **Padel je 30 m globoko,** pa se je le lažje poškodoval, pri montiranju strojev na silosu v Podgorici delavec Nikola Jakšić.

Radio

Torek, 18. marca.

Ljubljana: 12 pisana šara (pl), 13.02 koncert RO, 17.30 koncert RO, 20 koncert vojaške godbe 40. pp. »Triglavskega«, 21.30 češka lahka gl. (pl.), 22.15 zabavni spored RO. — **Beograd:** 17.50 zabavna gl., 19.40 violinski koncert, 21.10 jugoslovanske pesmi, 22.50 plesna gl. — **Zagreb:** 17.15 koncert Beethovnovih skladb. — **Praga:** 18.20 pisan koncert, 20.10 Beethovnove skladbe, izvaja češka Filharmonija. — **Sofija:** 18, 19.50, 21 lahka gl., 18.45 saksofon, 20.30 koncert komorne gl., 21. ruske romance in pesmi za zbor, 22 plesna gl. — **Bukarešta:** 18.25 koncert na oboi in angleškem rogu, 19.20 simfonični koncert RO, 21.20 zabavna gl. — **Italija I:** 18.40 zabavna gl., 19.45 simfonični koncert. — **Budimpešta:** ž17.15 cigani, 22 RO, 23.25 ciganska gl.

JAN GREŽA:

BARBARA CELJSKA

14

Zgodovinski roman lepe Celjanke

— Zares malo. Seveda pri tem ne pozabite, — se je ozrla Barbara na Jana Wallenroda, — združiti to nadzemsko hrepenenje z drugim pozemskim hrepenenjem... popolonma posvetnim, kajne, gospod Jan?

— Milost, — se je Jan priklonil.

— Ah! — je skušal Henrik v smehu razumeti Barbarino puščico. — Viteška služba je zares dvojna služba. Ampak obeh se lotevamo s čistim srcem, brez greha. Končno pa, — je pristavil še resneje, — vsakdo odnese s tega sveta rano, ta večjo, oni manjšo, in hvalimo Boga, da si moremo v njegovem zavetju olajšati bolečine.

Obraz gospoda Henrika iz Plavna je postal nenavadno resen.

— Dovoliš, Milost? — je prosil.

— Izvoli!

Gospod Henrik iz Plavna se je nalahko priklonil in se nato pomešal med gručo mož.

— Nekoč, Jan, — je Barbara rekla Wallenrodu, — pojdeš znabiti tudi ti po njegovi poti.

— Ne, Milost, — je sklenil Jan roke, — služil bom tebi in pri tem vztrajam.

— Da?

— Vztrajam, Milost. Prisegam...

— Nikar ne prisegaj! — ga je Barbara naglo prekinila. — Premlad si še, zato ne obljubljaj, česar znabiti ne boš mogel izpolniti. Življenje, gospod Jan, ne teče tako kot bi si želeli. Mnogo obljub pomeni mnogo izpolnitev v bodočnosti, ti pa ne veš, kaj te čaka. Radi tega ne obljubljaj. Vsi smo samo ljudje, življenje pa je mnogo več kot si predstavljamo. Neizprosno je ter se ne ozira na naše obljube, zato je pametneje, da se z nobeno obljubo ne zavežemo na karkoli in na kogarkoli.

— Milost, ali mi ne verjameš?

— Kaj naj bi ti verjela?

— Da...

— O, seveda. — se je bolestno nasmehnila. — Verjamem, da tvoje srce danes plamti, ampak ta ogenj jutri lahko že ugasne.

— Milost! Ali veš, kaj sem ti reke!!

— Vem.

— Verjemi mi zatorej... moraš mi verjeti!

— Verjeti, Jan? — Barbara mu je položila roko na ramo in mu žalostno pogledala v oči. — Kako rada bi verjela. O, kolikim stvarem bi rada verjela... toda... nimam poguma. Preveč vere mi je življenje že vzelo. Zato raje ne verjamem, da si prihranim razočaranje.

— Ampak meni moraš verjeti! Hočem da mi verjameš! — ji je Jan Wallenrod strastno šepetal.

— Jan! — se je rahlo nasmehnila. — Kako ti zavidam tvojo vnemo... tvojo vero... vero v samega sebe.

Iz gruče gospode je nekdo zaklical:

— Naj živi kraljica!

Barbara se je ozrla k njim. V rokah so držali vrče in ji napijali. Bila je v zadregi, naglo je pograbila čašo in smehljaje nazdravila.

— Jan Wallenrod, — se je zakrohotal kralj, — se je nekoliko pregloboko zagledal v tvoje oči, Milost.

— Zagledal, — je prikimala kraljica. — S čistimi očmi v čisto srce! — je jasno poudarila vsako besedo ter ostro pogledala Sigmunda. Tega pogleda kralj ni vzdržal, naglo je nagnil vrč in pil.

Kraljica je pristopila k zbranim možem.

— Tudi vi ste bili zatopljeni v razgovor, — je pripomnila, — in sicer v zelo važen razgovor.

— Seveda, Milost, v razgovor, ki bi te verjetno ne zanimal, — se je zasmejal gospod Rozgony.

— Zakaj? Vse me zanima.

— Govorili smo o onem krivovercu, — je pristavil kardinal.

— Znabiti me ta stvar zanima bolj kot katerega koli med vami.

— Milost, ali te zanima on, ali stvari, ki so z njim v zvezi? — je vprašal Henrik iz Plavna.

Barbara v prvem trenutku ni razumela vprašanja. Vprašujoče je pogledala gospoda iz Plavna. Kako to misli? Tako čudno postavi vprašanje, da kraljica zares ne ve, kaj bi mu odgovorila. Saj vendar doslej sploh nikoli ni pomislila, ali jo ta krivoverec zanima kot človek ali zgolj kot usoda, pri čemer je osebnost postranskega pomena. Henrik iz Plavna pa je zastavil vprašanje tako naravnost, da mu kraljica mora odgovoriti.

— On in vse, kr je z njim v zvezi, — je jasno odgovorila Barbara. V tem trenutku ji je postalo marsikaj jasno, kar je doslej vrelo v njeni notranjosti neurejeno, kaotično, nejasno. — Da. On sam me zanima in vse, kar se je godilo okoli njega in z njim, — je ponovila svoj odgovor. — Zakaj, — je trdo poudarila, — bil je resničen mož, morda edini mož, s katerim se, žal, nisem srečala.

— Edini mož? — je v dvomu vprašal Rozgony.

— Edini mož... pravi mož! — mu je pojasnila kraljica. — Mož, ki je neomajno sledil svojemu prepričanju, mož, ki ni trepetal pred smrtjo.

— Eh, eh, — se je ironično namuznil kralj Sigmund.

— Milost, namenila si se, — je z ljubeznivim, a vendar karajočim glasom rekel Peter iz Alliaca, — da se zavzameš in braniš tega češkega svečenika. Podoba je, da si trdna v tej svoji nameri, — se je rahlo nasmehnil.

Novice

Sadovi človekoljubnega dela v Sloveniji

Spremenjene razmere so poživile delo banovinskega RK na vseh področjih

Nedeljski občni zbor banovinskega odbora Rdečega križa v Sloveniji je pokazal lepe sadove človekoljubnega dela pod zastavo RK. Vsa poročila, zlasti pa poročilo poslevodečega podpredsednika g dr. O. Fetticha, so poudarjala pomen in nujnost samarijanskega dela v okviru slovenskega Rdečega križa, pokazala pa so tudi razumevanje vseh slojev za to plemenito in nesebično delo.

Iz poročila dr. Fetticha posnemamo, da je bilo delo Rdečega križa v Sloveniji predvsem posvečeno organizaciji samaritanskih tečajev, katerih je bilo lani v dravski banovini 33. Tečaje je absolviralo 972 slušateljev. Poleg tega je bilo v Sloveniji 24 bolničarskih tečajev, na katerih je napravilo izpit 912 kandidatov. Skupno se je lani v Sloveniji izšolalo 1884 pomožnih sanitetnih oseb.

Tudi notranje organizatorično delo banovinskega odbora RK je bilo povoljno, saj je v njegovem delokrogu 326 organizacij. Kljub temu pa je v Sloveniji še vedno 85 občin, kjer še niso mogli ustanoviti edinic RK. Slovenski Rdeči križ šteje 7043 rednih in 11.356 podpornih članov. Prirastek članstva je lani znašal v Sloveniji 20.5%.

Razni delegati so se zavzemali za izboljšanje razmer v bolnišnicah, ki so prenatrpane. Zato so predlagali, naj se tudi Rdeči križ zavzame za razširitev slovenskih bolnišnic in za ustanavljanje novih v krajih, kjer so najbolj potrebne. Pohvalno je bilo omenjeno, da imajo Konjice edino bolnišnico RK v državi. Zato bodi naloga te prevažne človekoljubne ustanove, da sledi konjiškemu zgledu.

Pri volitvah je bil izvoljen za novega predsednika dosedanji podpredsednik g. dr. Fettich.

Planine so terjale prvo žrtev

BOGOSLOVEC SERGIJ GASPARI SE JE NA MOKRICI SMRTNO PONESREČIL — TUDI NA VELIKI PLANINI TEŽJA NEZGODA

Naše planine so terjale letos svojo prvo smrtno žrtev. Včerajšnja lepa pomladanska nedelja je izvabila v planine bogoslovca Sergija Gasparija v družbi prijatelja, zasebnega uradnika Slavka Beršiča iz Ljubljane, čez Mokrico na Krvavec. Ko sta z derezami plezala čez Farjev plaz po snegu, je Gaspariju spodrsnilo, da je strmoglavil v prepad. Njegov tovariš je o nesreči takoj obvestil druge planince. Sestavili so reševalno ekspedicijo pod vodstvom Frana Erjavčka, ki pa je prišla žal že prepozno: Sergij Gaspari je bil že mrtev. Bogoslovčevo truplo so prepeljali v Stranje.

Druga nesreča se je pripetila na Veliki planini. Tam si je na poljanskem robu strl nogo zasebni uradnik Aleksander Glonar iz Ljubljane, ki so ga njegovi tovariši prenesli v dolino in spravili v bolnišnico.

Vas Telče nad Tržiščem potrebuje novo šolo

V hribovski vasi Telče v Zasavju je skromno šolsko poslopje z eno samo učilnico. V to šolo hodi preko 200 otrok iz številnih okoliških vasi. Sedanji šolarji so veliki siromaki, saj morajo nekateri hoditi 2—3 ure po samotnih poteh redno dospejo do šole. Pot je za mlade šolarje prenaporna, ker se spušča iz enega hriba na drugi in jim je zlasti v zimskem času nemogoče prihajati radi velike razdalje in težavne poti redno v šolo.

Vaščani so mnenja, naj bi javna oblast posvetila tudi hribovskim vasem nekoliko več pažnje in poskrbela za vzgojo številnega vaškega naraščaja. V Telčah in drugih okoliških vaseh je toliko mladine, da bi napolnila več razredov. Zato je potrebno, da se v Telčah postavi potrebam odgovarjajoče šolsko poslopje in preskrbe šoli potrebna šolska učila. Ker so pa vasi raztresene in druga od druge zelo oddaljene, so domačini mnenja, da bi bilo bolje, če bi zgradili poleg šole na Telčah še eno manjšo v kaki drugi, najbolj primerni vasi. S tem bi odpadla dolga in naporna pot, ki jo morajo prehoditi vaški otroci, zmanjšalo bi se število izostankov in šolski pouk bi ne bil tako okrnjen.

Ptuj

Lepa akademija sokolskega naraščaja

Naraščajski odsek Sokolskega društva v Ptuju je imel akademijo v Mestnem gledališču. Obisk je bil prav dober. Pesem Aloiza Gradnika »Mrtvi zidarji« je bila kot recitacija dobro izvedena. Recitacijski zbor je prav dobro izvajal »Nabrežinskim kamnolomcem«. Gosli solo ob spremljevanju klavirja »Indijske pesmi« in »Kubelikove serenade« je bila skoraj brezhibno izvedena točka. Mani posrečeno je igral kvartet »Andante Cantabile«. Pod vodstvom g. prof. Joža Gregorca je moški zbor naraščaja v zboru zapel pesmi »Slovan na dan« in »Što čutiš Srbine tužni«. Obe pesmi sta se odlikovali po lepih, harmoničnih glasovih, sočnosti, lepem tonu in finesi. Ritmične vaje ženskega naraščaja so bile slikovite in so občinstvu zelo ugajale. Vaje moškega in ženskega naraščaja na orodju so bile prav dobre. Izvedba skupin je bila simbolična, točna v hitrosti in izvedbi po moškem obrtnem naraščaju. Vaje s pajčolani so zelo ugajale. Akademija se je zaključila z lepo zborovno pesmijo »Hej Slovani«, pri kateri so sodelovali vsi igralci z občinstvom vred.

p **Seja mestnega sveta** bo drevi ob 18. v mestni posvetovalnici.

Vlom pri litijskem sodniku

Te dni je bilo vlomljeno v stanovanje litijskega sodnika dr. Ivana Umnika. Dolgoprstneži so mu odnesli precej obleke, perila in čevljev ter drugih stvari, tako da so ga oškodovali za nad 6000 din. Kmalu nato je bilo vlomljeno tudi v pisarno šmarskega industrijca Knafliča, kjer so svedrovci navrtali železno blagajno in odnesli 8000 din gotovine.

o **V Pečečniku** je umrla ga. Jera Kobalelova, žena upokojenega šolskega upravitelja, splošno priljubljena in ugledna tržanka.

o **Belega krta je našel** neki šolar iz Logarovcev pri Križevcih in ga prinesel v šolo. Bel krt je pač redka igra muhaste prirode.

o **Naziv pošte Križevci pri Ljutomeru** se 1. aprila spremeni v Sv. Križ pri Ljutomeru.

o **Brzovlaka na progi Zagreb—Split,** ki sta bila 15. januarja ukinjena, bosta 28. marca spet pričela voziti.

o **Mrastniški peki že 14 dni ne pečejo kruha,** to je od takrat, ko so uvedli krušne karte. Hudo so s tem prizadeti zlasti delavci, ki si za malico pečejo krompir.

o **Upokojena sta** učiteljica Amalija Duh pri Sv. Trojici v Slov. goricah in učitelj Ferdo Prager v Beltincih.

o **Premeščen je** za višjega davčnega kontrolorja v Novem mestu Rudolf Ješlim iz Ptuja.

o **Občni zbor čebelarske podružnice za Slovenjgradec** in okolico bo na praznik sv. Jožefa, 19. t. m., ob 10. v posebni sobi gostilne Eiheholzer v Slovenjgradcu.

o **V Negovi** se je končal tečaj Higienskega zavoda v Ljubljani, za katerega so pokazali domačini veliko zanimanje. Tečaja se je udeležilo mnogo mater in deklet.

o **V Kapli vasi pri Sv. Pavlu pri Preloldu** so neznanci odnesli posestniku Stormanu 2000 din vredno konjsko opremo.

Celje

c **Slovensko obrtno društvo v Celju** bo tudi letos praznovalo praznik sv. Jožefa kot obrtniški dan. Ob 8. zjutraj bo v opatijski cerkvi služba božja, h kateri so vabljeni vsi odborniki. Običajnega zborovanja ne bo.

c **Šah.** Včeraj bi morala biti v Radečah finalna prvenstvena tekma med Celjskim šahovskim klubom in šahovskim klubom Radeče. Radečani pa so tekmo odpovedali, ker je večina igralcev odsotna. ČSK je s tem dobil tekmo z 8 : 1 p. f. in je postal zmagovalec v celjski skupini. Igral bo prvenstveno tekmo z zmagovalcem mariborske skupine.

c **Ljudsko vseučilišče.** Drevi ob 20. bo predaval časnikar in publicist g. Božidar Borko iz Ljubljane o svojem nedavnem potovanju po Turčiji in pokazal slike najznačilnejših krajev Turčije.

c **Nesreča.** 43 letnemu posestniku Albertu Krošlinu iz Gornjega Brezna pri Humu ob Sotli je padlo deblo na nogo in mu jo zlomilo. — 15 leni sin oskrbnika Josip Gojtan iz Globokega pri Šmarju si je pri padcu zlomil roko. — 48 letni delavec Franc Janežič iz Celja je v mestnem mlinu padel pri nakladanju moke na tračnice in si zlomil več reber. — Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c **Šahovski turnir za prvenstvo Celja** se je pričel v petek zvečer. Turnir je otvoril predsednik ČSK in turnirskega odbora g. Jože Grašer. Po žrebanju številk se je pričelo prvo kolo, v katerem so bili doseženi naslednji rezultati: Lorbek—Golja 1 : 0, E. Csörgh—Tavčar 1 : 0, inž. Sajovic—Grašer 1 : 0, Rupar—F. Schneider 1 : 0, J. Schneider—Mlinik 1 : 0, partija Fajs—Modic je bila prekinjena. Prihodnje kolo bo v sredo, 19. t. m. zvečer.

POLJČANSKI RDEČI KRIŽ

V nedeljo je bil 6. občni zbor RK, katerega je vodil banovinski zdravnik dr. Hronovsky. Predsednik je uvodoma podčrtal važno nalogo RK posebno v sedanjih resnih časih. Za predsednikom sta poročala tajnica gdč. Frangešin in blagajničarka ga. Virantova. Delo, ki ga je opravilo društvo v preteklem letu, je vse hvale vredno. Posebno skrb je posvetilo »mlečni akciji«, ki je pripomogla, da so dobivali ubogi šolski otroci v zimskih mesecih kruh in toplo mleko. RK je priredil tečaj o prvi pomoči in je izvežbal ob tej priliki potrebno sanitetno osebje. V tednu RK je izvedel nabiralno akcijo. Društvo šteje 22 rednih in 30 podpornih članov. Tudi v letošnjem letu so predvideni tečaji o prvi pomoči v Makolah, Studenicah in Poljčanah. Po prečitanju poslanice so bile volitve in je ostal povečini stari odbor s predsednikom dr. Hronovskim na čelu. Na novo so bili izvoljeni: gdč. Kosi Pavla za blagajničarko, Pahor Karl kot odbornik in župan Detiček Anton v nadzorni odbor.

ELEKTRIČNA LUČ PRI SV. MARKU NIŽE PTUJA

je prvič zasvetila v soboto, 8. t. m. Istočasno so dobile luč tudi vasi Zabovci, Nova vas in Markovci. Ob tej svečanosti se je zbralo pri Sv. Marku niže Ptuja ogromno občinstva s predstavniki oblastev na čelu in g. župnikom Groblerjem, ki je blagoslovil transformatorsko postajo. V bližnjih dneh dobi priklop tudi vas Spuhlja.

Zadružna elektrarna v Ptuju je vložila ogromno napora v to delo. Z lastnimi strokovnimi močmi je zgradila vse omrežje in investirala v to velik kapital. Novi odjemalci toka bodo polagoma odplačevali Zadružni elektrarni napeljavo, ker so kot odjemalci toka postali istočasno tudi solastniki vse naprave. Tako jim je omogočeno, da imajo z malo investicijo doma vso napeljavo, ki bo po poravnavi postala njihova last. Mnogo je pripomogla elektrarna Fala z ogromno investicijo kapitala v daljnovode, brez katerih bi bila vsa izvedba nemogoča in neizvedljiva.

o **Iz davčne službe.** Napredovali so: za davčnega inspektorja v VI. pol. skupini Vrč Ivan v Slovenjem gradcu; za davčne kontrolorje v VII pol. skupini pa Hreščak Viljem v Sl. Konjicah, Voljč Stefan v Mokronogu in Fabič Stanko v M. Soboti; za arhivarja v VIII pol. skupini Žlindra Leon v Kozjem; za davčne pripravnike so postavljeni Pavešič Ljubomir v Brežicah, Budiselič Vojomir v Krškem, Tacar Franc v Dol. Lendavi in Kaljčenko Pavel v Mokronogu. Premeščeni so: Perat Jožef davčni pripravnik iz Celja v Senj, Uršen Ferdinand davčni pripravnik iz Krškega v Senj, Premru Karl davčni pripravnik iz Mokronoga v Novo mesto.

o **Ciganko je povozil neki** avtomobilist blizu Murske Sobote.

Ljubljana

Strumnost rezervnih častnikov

Naši rezervni častniki, včlanjeni v ljubljanskem pododboru Združenja rezervnih častnikov, so imeli v soboto zvečer občni zbor v dvorani Društva inženirjev in ponovno dokazali svojo neomajno zvestobo do kralja, domovine in vojske.

Zborovanje je vodil predsednik Združenja g. inž. L. Bevc, ki je toplo pozdravil zastopnika divizionarja brig. generala Janeša. V uvodnih besedah je predvsem poudaril geslo Združenja, ki združuje članstvo v stremljenju za dosego visokih idealov. Po počastitvi spomina umrlih članov je g. predsednik naznačil smernice in delo odbora v pretekli poslovni dobi. Z občnega zbora sta bili odposlani vdanostni brzojavki kralju Petru II. in vojnemu ministru Petru Pešiču.

Po govoru predsednika, se je nato zahvalil za pozdravne besede brig. general Janeš in želel skupščini največjega uspeha.

Tajniško poročilo, ki ga je podal g. Prinčič izkazuje, da je včlanjenih v društvu 1220 članov. Živalno je delovala propagandna sekcija. Članstvo je bilo o vseh važnejših dogodkih obveščeno po društvenih okrožnicah. Pododbor zastopa danes približno 40% vseh rezervnih častnikov na ozemlju ljubljanskega vojnega okrožja, kar dokazuje, da se rezervni častniki v današnjih časih bolj kot kdaj koli zavedajo svojih dolžnosti. Po revizorskem poročilu je bila izvoljena soglasno stara uprava. Pri slučajnostih je bilo sprejetih nekaj koristnih predlogov, med njimi predlog o uvedbi majorskih tečajev in dve resoluciji.

Še na električnem stolu je Hauptmann trdil, da je nedolžen. Pol sveta mu je verjelo. Njegov proces je bil škandal, nad katerim so se zgražali milijoni v Zedinjenih državah. Sedaj je končno spregovoril naš rojak I. I. Poderžaj, ki v svoji knjigi: „Hauptmann je bil nedolžen" dokazuje, da je **Lindberghov otrok v rokah misterijozne Miss Tufversonove,** ki je izginila, da se izogne škandalu. Knjiga se dobi v knjigarnah in pri Založbi Liberty, Ljubljana, Miklošičeva 5 (pavaljon), tel. 22-50. Mehko vezana, oktav format, 291 strani, stane 60 din.

Prekmurski invalidi v Lendavi

Minulo nedeljo so v Lendavi v hotelu »Krona« zborovali invalidi in vojne vdove, ki spadajo po novi invalidski uredbi pod Okrajni odbor udruž. vojnih invalidov v Lendavi. Zborovanje je vodil g. Pojbič. Udeležil se ga je tudi odposlanec Oblastnega odbora Udruž. vojnih invalidov g. Zore iz Ljubljane. Na zborovanju se je razvila živahna debata. Posebno so se zanimali za svoje še nerešene invalidske zadeve in pravice invalidi in vdove iz obmejnih madžarskih vasi. Ko bo k lendavskemu okrajnemu invalid. odboru še priključen invalidski odbor iz Beltincev, bodo morali biti uradni dnevi še vsakokrat, ko je v Lendavi sejem. To so najprikladnejši dnevi za uradovanje na invalidskem uradu v Lendavi, kajti v petek so itak uradni dnevi na sodniji in davkariji.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION. Tel. 22-21. Angleški film „Ljubosumnost". Linda Darnell in Tyronne Powel.

KINO MATICA. Tel. 22-41. Madžarski film „Na materinem grobu". V gl. vlogah otroka Gizi Pesci in Klari Adam.

KINO SLOGA. Tel. 27-30. Filmska opereta „V carstvu ljubezni".

Zanimivosti

Elektrifikacija ameriškega kmetijstva

Z elektrifikacijo izboljšujejo proizvodnjo ter centralizirajo obrambno industrijo

Staromodne petrolejke, ki so bile v rabi v devetih izmed vsakih desetih farm v Združenih državah še pred enim desetletjem, hitro prehajajo v pozabljenje.

Pet let po uveljavljenju zakona o farmski elektrifikaciji, ima ena farma izmed vsakih štirih električno razsvetljavo in do konca l. 1940 je bilo organiziranih več kot 700 lokalnih sistemov, več kot 250.000 milj električnih prog je bilo zgrajenih in treba je bilo premagati razne ovire s strani privatnih elektrarnih družb.

Napeljava elektrike ni le odpravila petrolejk, marveč tudi stare baterijske radije. Farmarji kupujejo ne le nove radioaparate marveč tudi take moderne priprave kot električna likala, električne pralne stroje, električne refrigeratorje in električne molzne stroje. Neštete milje, ki jih je morala farmarica prehoditi od vodne pumpe do kuhinje in nazaj, so stvar preteklosti. Pumpe na električni pogon se instalirajo v farmskih kuhinjah.

Pred desetimi leti se je ameriški farmar upravičeno smejal, ko se je kdo bahal o velikem tehničnem napredku v Ameriki. V najbogatejši poljedelski zemlji na svetu, v deželi bogati na prirodnih sredstvih in prenapolnjeni z vodno silo, je bilo le 10 odstotkov poljedelskih okrajev elektrificiranih. Provinca Ontario v Kanadi je imela 20 odstotkov. V Evropi je bilo mnogo držav, ki so prednjačile Združenim državam, na pr. Švedska, Danska, Nemčija, Francija in Holandska.

Pred desetimi leti se ni skoraj nič storilo za povečanje električne napeljave na farmah. Vse je bilo v rokah privatnih elektrarn. V štirih letih pred 1936 se je farmska elektrifikacija povečala le za 1 odstotek. Privatne družbe so enostavno rekle, da se jim ne izplača. Nekatere so rekle, da se farmar sploh ne briga za elektriko.

Vse to se je spremenilo, ko je bil leta 1935 sprejet federalni zakon o elektrifikaciji na deželi. Farmarji morejo sedaj organizirati neprofitne elektrarske zadruge in način, kako se te zadruge razvijajo, kaže, da poljedelci želijo imeti elektriko. Zakon je tudi omogočil, da si farmarske skupine morejo izposoditi denar od vlade za napeljavo ob istih obrestih, ob katerih si vlada sama izposojuje denar. Stroški so bili znižani povsod, kajti ne gre za dobiček, marveč za rabo. Gradbeni stroški so nekje znašali polovico tega, kar bi potrošila privatna družba. In nekatere izmed teh smatrajo vladni program kot nekaj, kar se jim izplača posnemati.

Vlada ni dosegla tega velikega uspeha v elektrifikaciji farm brez nasprotstva s strani privatnih elektrarn. Večina jih je vendarle prišla do prepričanja, da niso poljedelski okraji njihov izključni delokrog, dasi nekatere izmed njih še vedno uganjajo obstrukcijo.

Poljedelski tajnik Wickard poudarja, da se elektrifikacijski program hitro razširja in prinaša farmarjem dolgo zaželene udobnosti za njihove družine, boljšo produkcijo na farmah ter omogočuje centralizacijo obrambne industrije vsled novih elektrarn na čim dalje večji površini.

Francozi obnavljajo železniški promet

Prvi dih pomladi ...

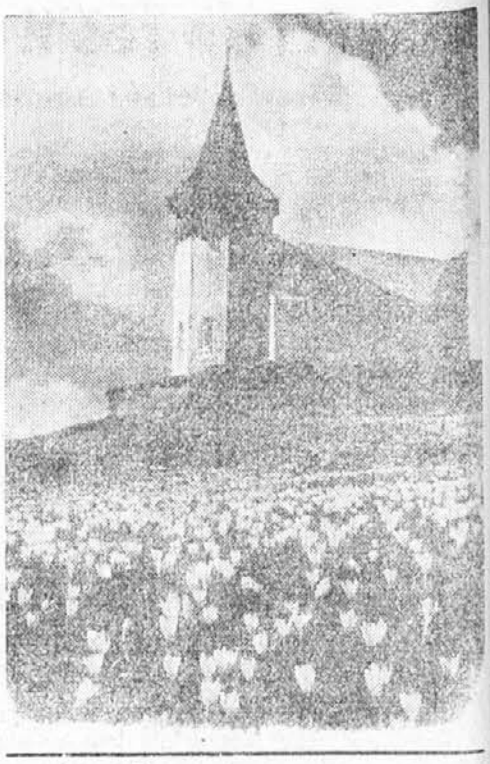

Policija za ledene gore

V USA so pred nedavnim ustanovili policijo, ki izvršuje menda edinstveno nalogo na vsem svetu. Člani te policije križarijo namreč v nalašč za to pripravljenih brodovih križem po morjih ter budno opazujejo gibanje ledenih gor, ki plavajo v morju. Po svojih radijskih oddajnicah, ki jih imajo na brodovih, pa obveščajo domače in tuje ladje o premikanju in stanju ledenih gora.

Japonke bodo nosile enotne klobuke

PREPOVEDANA SO RDEČA, RUMENA IN ZELENA OBLAČILA

Japonska vlada je pričela, tako poroča list »Niči Niči«, odločno čistiti družabne razmere ter med drugim posegla precej avtoritativno tudi v ženski svet. Japonsko življenje naj bi postalo, tako vsaj želi vlada, popolnoma neodvisno od tujine in tujih vzorov. Med drugim je pretekli teden s posebno uredbo prepovedala uporabo angleškega jezika v družabnih razgovorih ter igranje golfa. Z drugo uredbo je »očistila« tudi žensko modo ter prepovedala nositi obleke iz rdečega, zelenega in rumenega blaga, češ da so to barve, ki niso dostojne. S posebno uredbo pa je uvedla za vse Japonke enotne klobuke. V bodoče bodo smele Japonke nositi samo klobuke štirih modelov. Tovarne bodo poslej izdelovale izključno le predpisane klobuke v velikih množinah.

„Jagode niso zelenjava"

Angleško ministrstvo za prehrano je izdalo posebno uredbo, po kateri morajo vsi lastniki vrtov in cvetličnjakov posaditi najmanj polovico svojega zemljišča s koristno zelenjavo, ostalo polovico pa smejo posaditi z rožami. Kmalu po izidu te uredbe pa je nastalo sporno vprašanje glede jagod. Po časopisni polemiki je slednjič ministrstvo izdalo pojasnilo, v katerem pravi, da je treba jagode šteti med cvetice, kajti jagode niso nobena zelenjava. Ker pa so jagode v Angliji zelo čislane, bodo morali Angleži, če jih bodo hoteli jesti, saditi jagode na rovaš cvetja.

— Z ozirom na slabe čase in aprovizacijo vam Angelo zares odsvetujem, kajti dekle ima strahovit apetit, pač pa vam priporočam Olgo, ki ima na želodcu tvor!

Gospe Lupescu so ukradli nakit

Bivši romunski kralj Karol in gospa Lupescu, ki sta po polomu v Romuniji zbežala, živita že dalj časa v Lisaboni na Portugalskem. Oba živita zelo odmaknjeno ter sploh ne zahajata v družbo. V ostalem pa je lisabonskim listom sploh prepovedano pisati o Karlu in gospe Lupescu. Kljub temu pa so portugalski novinarji izvohali ter spravili v javnost vest, da so neznani vlomilci odnesli gospe Lupescu znaten del njenega dragocenega nakita. Bivši kralj Karol in gospa Lupescu stanujeta pri nekem zobozdravniku, ki pa nima varne blagajne, a gospa Lupescu je odločno odklonila, da bi dala spraviti svoje dragocenosti v kako banko. Podoba je, da so za to izvedeli podjetni vlomilci ter so preteklo nedeljo dopoldne, ko sta bila Karol in gospa Lupescu v cerkvi pri maši, vlomili v zobozdravnikovo vilo in odnesli dragulje gospe Lupescu. Med drugim so odnesli dragoceno ogrlico z 200 biseri, briljantni diadem in kaseto z 12 diamanti. Vrednost ukradenih dragocenosti cenijo na 20.000 dolarjev.

Bivši romunski kralj Karol

O. G. FÖRSTER:

Žolčni kamni

Vsako jutro se vozim s tramvajem v službo. Tu navadno čitam jutranje časopise. Na tej precej dolgočasni poti se navadno ne primeri nič kaj posebnega.

Pred tremi tedni pa se je le nekaj zgodilo. Spoznal sem nekega svojega popolnoma neznanega »starega prijatelja«.

Štiri postaje pred mojim ciljem je vstopil. Bil je dobro rejen gospod z zdravimi, rdečimi lici, v rokah pa je nosil debelo nabasano aktovko. Preriv̂al se je med potniki ter iskal prostor. Medtem mu je pogled obviselna meni. Kot bi ga pičila osa je stopil naravnost k meni ter me udaril z roko po ramenu s toliko silo, da sem mislil, da se je zrušila name najmanj dvonadstropna hiša.

— Oto, stari prijatelj, — je vzkliknil tako vzhičeno, da so se najinega svidenja razveselili celo ostali potniki. — Slednjič te spet vidim! Kako je s teboj, ti, no, ti stara bajta?

Sedel je kraj mene ter načel glasen pogovor.

— Kaj počne žena, pa tvoja dečica? Nekam bolehen se mi zdiš... ah, seveda, še vedno ti tvoji žolčni kamni! Ali te še vedno mučijo? Poslušaj; pred kratkim sem iztaknil imenitno sredstvo. Izrecno samo proti žolčnim kamnom. Seveda, seveda, brezpogojno ga moraš poskusiti!

Sopotniki so me pričeli pomilovalno ogledovati. Moj nepričakovani prijatelj pa je segel po listnico ter mi pomolil recept proti žolčnim kamnom.

V zadregi sem vstal.

— Gospod, vi ste... hm, hm,... v zmoti, — sem mu rekel vljudno in skromno. — Meni ni ime Oto, nimam žene, ne otrok, kaj šele žolčne kamne!

Rejeni gospod me je debelo pogledal. — Za vraga, tolika podobnost! — je razburjeno vzkliknil. — Za las ste podobni mojemu prijatelju, kakor jajce jajcu. Ampak vzemite kljub temu moj recept proti žolčnim kamnom!

— Hvala, — sem rekel, zdi se mi, da nekoliko osorno ter zapustil tramvaj, ki se je tresel od krohota.

Kot sem že dejal, tri tedne je tega. Včeraj opoldne sem se vozil z drugim tramvajem. Ker sem imel še nekaj prostega časa, sem izstopil ter krenil v park, da se malo sprehodim.

Nenadoma, verjemite mi, da sem prebledel v presenečenju, v tramvaju sem spet opazil onega rejenega gospoda. Toda, gorje, tudi on me je že opazil ter že dirja proti meni.

Bliskovito sem vstal, da preprečim, kar se je še dalo preprečiti. Toda možak me je že pograbil s svojo šapo.

— Ostani, sedi, Oto! — mi je velel skrbno ko mati. — Varovati se moraš, stari prijatelj! Misli vendar na svoje žolčne kamne! Toda nekaj imenitnega imam zate! Sicer pa pomisli: pred tremi tedni sem srečal nekega bedaka, ki je za las podoben tebi!

Vzdihnil sem

— Aha, — je zagodel. — Torej še vedno stara bolezen! Žolčni kamni, kajne?

— Da, — sem dejal skrušeno — zdi se mi, da jih imam sedaj prav zares!

Razočarani ameriški dušeslovci

VERJELI SO V GENIALNOST, KI JE NI BILO

Pred 18 leti so dušeslovci na ameriški Columbia univerzi pričeli z nenavadnim poskusom. Izmed večjega števila dveletnih otrok so izbrali 20 deklic in fantkov, zatrjujoč, da se v teh otrocih skrivajo bodoči ameriški geniji. Otroke so skrbno vzgajali ter jih negovali kot punčice svojih oči. Leta so tekla in z njimi so otroci zrasli v dekleta in fante. Pred tedni pa je bilo tega čudovitega pouka konec. Zbral se je ves univerzitetni profesorski zbor, da pri zaključnih izpitih ugotovi znanje »bodočih genijev«. Toda koliko je bilo razočaranje: mladina je sicer pokazala pri izpitu precej znanja, vendar pa je bil profesorski zbor soglasen v mnenju, da več ko za prav dobro ni mogoče nobenega oceniti, o kakem geniju pa niti govora. Razočarani ameriški dušeslovci pa bržčas nikoli več ne bodo pripravili tako nehvaležnega in nezanesljivega poskusa.

— V moji domovini je dva metra snega.

— V [illegible]?

Maribor

Gasilci so rešili poldrugi milijon ljudskega imetja

Pri Povodniku je bil včeraj popoldne letni občni zbor gasilske župe za okraj Maribor levi breg. Zborovanje je otvoril in vodil dolgoletni pobornik gasilstva v Slovenskih goricah Srečko Kranjc, ki je uvodoma pozdravil kralja Petra II., poseben pozdravni brzojav so poslali tudi pokrovitelju gasilstva kraljeviču Tomislavu. V krogu gasilcev je pozdravil sanitetnega inspektorja dr. Jurečka ter zastopnika vojske ppolk. Vojisl. Maslaća.

O lanskem delovanju so poročali starešina Srečko Kranjc, tajnik Ambrožič, blagajnik Vavpotič ter preds. nadz. odbora Košenina. Iz poročil sledi, da so bili naši gasilci tudi v preteklem letu vestni izvrševalci idealnega gasilskega programa, na drugi strani pa tudi zavedni propagatorji narodne in državne zavednosti, ki so se zlasti s teoretskim in praktičnim vežbanjem za pasivno zaščito kot naša druga narodna armada pripravjali za bodočnost, da jih ne presenetí. V delokrogu župe je bilo več uspelih tečajev o pasivni obrambi, pa tudi čete so se v svojih delokrogih z vso vnemo posvetile usposabljanju članstva za obrambo pred zračnimi napadi. Posebna pozornost se je posvečala gasilskemu naraščaju. Da se delovanje v četah pospeši, jim morajo pristojne občine na vsak način z znatnejšimi zneski v občinskih preračunih priskočiti na pomoč. Jako pereče postaja tudi vprašanje gasilske opreme, zlasti cevi, ki niso samo jako drage, nego jih je tudi težko dobiti.

Statistični podatki kažejo, da ima župa 17 čet s 474 člani. V preteklem letu je bilo na področju župe 10 požarov, ki so povzročili za 494.500 din škode, gasilci pa so istočasno rešili za 1,578.000 din narodnega imetja. Blagajna se je gibala v preteklem letu v jako skromnih mejah, ves promet znaša okoli 11.000 dinarjev. Podpora od strani Zajednice je mnogo prenizka.

Vodstvo župe je dobilo po poročilih soglasno zaupnico, volitev pa letos ni bilo, ker so na dnevnem redu le vsako tretje leto.

Med slučajnostmi je treba zlasti omeniti izvajanja insp. dr. Jurečka o organizaciji pasivne obrambe, ki je pri tem zlasti potrkal na uvidevnost občinskih uprav, naj do skrajne meje možnosti podprejo gasilsko delo.

Občni zbor rezervnih oficirjev in bojevnikov

Pododbor Združenja rezervnih oficirjev in bojevnikov je imel pod predsedstvom g. Jakoba Perhavca v restavracijskih prostorih Narodnega doma redni občni zbor. Navzoč je bil tudi zastopnik poveljnika mesta polkovnik Mihajlo Božović, komandant 45. pp. Odposlani sta bili vdanostni brzojavki kralju in pozdravna brzojavka ministru vojske. Poleg predsednika so poročali še tajnik Vladimir Korbar, blagajnik Maks Žula, za nadzorni odbor pa podpredsednik Franjo Kramberger. Za konjiški odsek je poročal notar Jereb.

Iz poročil je razvidno, da šteje mariborski pododbor 603 člane, ima dva odseka, in sicer v Konjicah, kjer je organiziranih 90% vseh rezervnih oficirjev, in pred kratkim ustanovljen odsek pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Ustanovili bodo tudi odsek v Slovenski Bistrici. Predsednik Perhavc je poudarjal skladno sodelovanje z vojsko, govoril je o obrambi našega življenjskega prostora. Poudarjal je vdanost dinastiji ter govoril o nujnosti narodnega edinstva in državne neodvisnosti.

Prizadevanja mariborskih rezervnih oficirjev v preteklem letu so bila usmerjena predvsem k dvigu strokovne izobrazbe, prirejali so smučarske tečaje, ki jih je vodil tajnik Korbar, izdajali okrožnice z raznimi sporočili in navodili ter skušali urediti tudi nekaj gmotnih vprašanj rezervnih oficirjev.

Pri nadomestnih volitvah za tretjino izpadlih članov so bili ponovno izvoljeni v upravni odbor Vladimir Korbar, Silvo Rode in Franjo Škof, na novo pa Ivan Šetinc in Tone Benedik, v nadzorni odbor pa Ciril Skvarča.

Zastopnik vojske polkovnik Božović je nato imel na rezervne oficirje vzpodbuden nagovor ter jim obljubil vso podporo vojske pri njihovem prizadevanju za dosego večje usposobljenosti.

Sklenjeno je bilo prirejanje družabnih večerov, skupna nabava strokovne literature itd. Izvoljeni so bili tudi trije delegati za občni zbor osrednjega odbora v Beogradu, ki bo 23. t. m.

Prisrčna proslava Nučičevega jubileja

V Narodnem gledališču je bil v soboto zvečer intimen praznik prijateljev Talije, ki so prisostvovali proslavi 40 letnice odrskega dela Hinka Nučiča, zavedajoč se zaslug priznanega odrskega umetnika za slovensko odrsko umetnost ter posebej za mariborsko slovensko poklicno gledališče. Jubilant je skupno s svojo soprogo go. Viko Podgorško nastopil v Begovićevi trodejanki »Brez tretjega«. Predstava v režiji ge. Vike Podgorske je nudila napolnjeni dvorani izreden umetniški užitek ter je ponovno dokazala velike umetniške sposobnosti obeh nastopajočih.

Po predstavi je bila prisrčna počastitev slavljenca, ki ga je najprej pozdravil upravnik gledališča dr. Brenčič, nato gledališki igralci Kovič, Nakrst in Rasberger, v imenu Umetniškega kluba v Mariboru urednik Rehar, v imenu Dramatičnega društva pa Maroh. Ob tej priliki je prejel jubilant tudi več vencev, ki so mu jih podarili uprava gledališča, mestna občina, gledališki igralci, Umetniški klub ter Dramatično društvo. Slavljenec se je s solzami v očeh zahvalil govornikom in občinstvu ter poudaril, da je srečen, da je v Mariboru doživel 40 letnico svojega odrskega dela.

Po predstavi in proslavi v gledališču so se zbrali prijatelji Hinka Nučiča v kazinski dvorani, kjer je bil prisrčen počastitveni večer na čast redkemu gostu.

Navodila ob prihodu tujih letal

Nedavno so prinesli naši dnevniki opozorilo prebivalstvu, naj upošteva eventuelne znake siren protiletalske zaščite.

V naši državi smo doživeli že dva večja napada iz zraka, ki nista ostala brez materialne škode in človeških žrtev, čeravno smo izven vojnega meteža. Še več takih nesrečnih slučajev in letalskih pomot je doživela, kakor znano, Švica, ki je tudi nevtralna država. Načelo nevtralnosti pa zahteva, da sploh ne dovoljujemo tujim letalom uporabe našega zračnega prostora, to se pravi, da jim ne smemo dopuščati, da zaidejo nad naše ozemlje, tudi če nimajo tovora bomb s seboj in če nimajo sovražnega namena. Zaradi tega moramo računati z nastopom aktivne protiletalske obrambe vselej, kadar zablodijo tuja letala v naše kraje.

V takem slučaju je izpostavljeno občinstvo izstrelkom topništva in njihovim drobcem, ki padajo po nespremenljivih zakonih prirode nazaj na zemljo ter je dolžnost vsakogar, da se zavaruje pred tako neprijetno točo: 1. kdor je tedaj na ulici, naj se poda kar najhitreje v kako vežo; 2. v stanovanju treba čim bolj daleč od okna proč; 3. v šolah z velikimi okni pošljimo dijake na hodnike, — če so hodniki z okni preveč odprti, pa v klet ali v pripravljeno zaklonišče. Umik v zaklonišče je seveda najboljša rešitev, ker ne moremo vedeti ob alarmu ,če gre le za preganjanje zablodenih letal ali pa za resnični napad iz zraka; 4. ne opazujmo letal v času nevarnosti! Izkušnja je pokazala, da terja radovednost dosti več žrtev nego bombe; 5. ohranimo red in hladno kri! Upoštevajo se naj navodila za ravnanje med letalskim napadom!

Poziv mariborskim industrijskim podjetjem

22. marca 1941 obišče Maribor Hrvatsko pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba ter priredi v okrilju mariborske Glasbene Matice velik vokalni koncert duhovnih in svetnih pesmi naših in tujih skladateljev pod taktirko znanega dirigenta hrvatskega skladatelja Borisa Papandopula. Zbor šteje 90 pevk in pevcev.

Ker je to gostovanje Zagrebčanov v zvezi z zelo visokimi stroški, je Koncertni biro GM v Mariboru podvzel akcijo, s katero hoče zasigurati gmotni uspeh te prireditve.

Vsa mariborska industrijska podjetja in gospodarsko jačje tvrdke najvljudneje prosimo, da to akcijo prijazno sprejmejo ter jo temeljito podpro. Saj bodo s tem doprinesla svoj obulus mariborskemu kulturnemu življenju.

Naj naši bratje Hrvati poneso s seboj v beli Zagreb kar najboljše vtise iz štajerske metropole. **en**

Prvi finale v šahu

V klubskem prvenstvu Slovenske šahovske zveze so odigrali včeraj prvo finalno tekmo v mariborski skupini. Na osmih deskah sta se srečala finalista SK Železničar ter UJNŽB »Vidmar«. Zmagal je SK Železničar v razmerju 4½:2½ točke, partija Eiletz-Kuster je bila prekinjena v ugodnejši poziciji za prvega, člana Železničarja. Posamezni rezultati (prvi je vedno član SKŽ) so bili: Vidovič-Gerželj 1:0, Babič-Kukovec remis, Maroti-Lukež ml. 0:1, Foray-Skralovnik 1:0, Knehtl-Nosan 0:1, Eierl-Peče 1:0. Revanžno srečanje obeh klubov bo prihodnjo nedeljo v Mariborskem dvoru.

UPOKOJENCI BIVŠE JUŽNE ŽELEZNICE

so imeli svoj redni občni zbor »Pri zlatem konju« pod predsedstvom Petra Kajžlerja, ki je podal tudi tajniško poročilo. Blagajniško poročilo je imel Vencel Wolf. Na občnem zboru ni prišlo do soglasja ter se tudi volitve niso vršile. Zaradi tega bo v nedeljo nadaljevanje občnega zbora.

ZA DELAVSKI TAMBURAŠKI ZBOR V MARIBORU

Kmalu po prvem nastopu dramatskega odseka Narodno strokovne zveze v Mariboru je bil v soboto v Narodnem domu koncert, čigar večji del je izvajal mladinski tamburaški zbor pod vodstvom Draga Smonika. Prav uspešno sta se mu pridružila gdč. Cee Josipina z narodnimi pesmimi ter g. Vozelj Janko, ki je z nekaj kupleti poskrbel tudi za zabavo. Oba je spremljal na klavirju, ki pa je komaj primeren za koncerte, g. Jože Lah. Tamburaški zbor mladih 17 glasbenikov obeta postati podlaga za ustanovitev stalnega delavskega tamburaškega zbora, istočasno pa pomeni zbirališče mladine, ki bo tu našla poleg glasbene in kulturne tudi narodno zavedno vzgojo.

Gostovanje ljubljanskega komornega tria

V četrtek, 20. marca, bo priredilo Združenje jugoslovanskih glasbenih avtorjev (UJMA) v mariborskem Narodnem gledališču večer jugoslovanske glasbe. Nastopil bo ljubljanski komorni trio, ki ga tvorijo Mariborčanka gdč. Francka Ornikova (gosli), g. Čeda Šedlbauer (čelo) ter g. prof. Marijan Lipovšek (klavir). Na sporedu so skladbe Škerjanca, Osterca, Arniča in Suka za trio, zastopana pa bosta tudi mariborska skladatelja Pahor in Mirk. Koncert obeta postati za naše glasbeno občinstvo pravi užitek, zlasti bo pa za Mariborčane privlačen še iz tega razloga, ker bosta zastopana tudi dva med nami živeča skladatelja in ker bomo imeli priliko slišati na večjem koncertu gdč. Ornikovo, ki je v okviru tria žela lepe uspehe tako v ljubljanskem radiu kakor tudi pred ljubljanskim koncertnim občinstvom.

Ker list v sredo ne bo izšel, oddajte vse oglase že danes, najkasneje do ½19. ure.

m **Upokojitve v ljudskošolski službi.** Upokojena sta učitelj Leopold Reja in učiteljica Katarina Smerdu, oba iz Maribora.

m **Napredovanja profesorjev.** V 6. skup. so napredovali profesorji, odnosno profesorice Lojze Žužek na klas. gimn., Marija Konec na I. real. gimn., Milica Ostrovška na II. real. gimnaziji ,vsi v Mariboru.

m **Mariborski mestni preračun** je potrdilo sedaj tudi finančno ministrstvo.

m **Mariborsko obrtniško društvo** bo imelo tudi letos na Jožefovo zborovanje ter mašo v kapelici na Kalvariji.

m **Žensko društvo v Mariboru** bo imelo občni zbor jutri ob 20. v dvorani Ljudske univerze.

m **Obvestilo,** Na praznik sv. Jožefa in na Marijin praznik, 25. marca, ostanejo trgovine v mestu Mariboru **zaprte** ves dan. **Združenje trgovcev za mesto Maribor.**

m **Slovensko obrtno društvo v Mariboru** (prosvetni odsek) uprizori igro „Ona in njih dvoje" v torek, 18. t. m., ob 20. v dvorani Aleksandrova c. 6. Obrtniki in prijatelji vabljeni.

m **Ljudska univerza v Mariboru.** Drevi ob 20. bo predaval dr. Stevan Pataki, univ. docent iz Zagreba, o psihologiji mladeniške dobe. Vabljeni zlasti starši in vzgojitelji.

m **Z nožem ga je udarila.** Nekje na Koroški cesti je prišel fant obiskat svoje dekle. Kakor je pozneje sam zatrjeval, je baje prišel malo prepozno, zaradi česar ga je dekle parkrat udarilo s hrbtno stranjo kuhinjskega noža po glavi ter mu povzročilo lažje poškodbe. Dekle pravi, da je fant prišel vinjen, se prepiral ter končno udaril njeno mater. Nato je odšel. V veži pa si je premislil, se vrnil ter s tako silo sunil z nogo v vrata, da je zlomil okvir vrat. Ker je baje hotel napasti tudi ljubico, se je slednja branila z udarci z nožem. Zadevo raziskujejo oblasti.

m **40 kilogramov težko nakovalo** je neznani storilec ukradel v noči na nedeljo sodarju Jožefu Janžiču z dvorišča v Pristaniški ulici ter ga oškodoval za 400 dinarjev.

m **Neznani žepar je izmaknil** na živilskem trgu ženi trgovskega potnika Frančiški Burjanovi iz žepa predpasnika denarnico z 48 din drobiža.

m **Zlato brošo** v obliki rože je našla pred palačo banovinske hranilnice zasebnica Apolonija Štuhečeva ter jo oddala na policiji.

m. **Zopet dve tatvini koles.** Nadzorniku proge v pokoju Josipu Greinu v Studencih je nekdo ukradel izpred neke gostilne v Črtomirovi ulici 1000 din vredno moško kolo z evid. štev. 2-120650. — Strojniku Ivanu Lovšetu iz Radvanja je neznani storilec odpeljal izpred palače OUZD v Marijini ulici kolo njegove žene. Kolo je znamke »Peugot« z evid. štev. 2-196457 ter tov. štev. 158091.

* **Leposlovne tuje knjige** v antikvarični razprodaji z 10 odst. popusta dobite v knjigarni **TISKOVNE DRUŽBE,** Cankarjeva 1.

* **Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, „BATA", Maribor.**

* **Dospele nove filmske razglednice** v veliki izbiri nudi **TISKOVNA DRUŽBA,** Cankarjeva 1.

m **Nočno lekarniško službo** bosta vršili od 15. do vključno 21. marca Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Ponedeljek, 17. marca: zaprto.

Torek, 18. marca, ob 20.: „Prešernov večer". Izven.

Sreda, 19. marca, ob 15.: „Sumljiva oseba". **Znižane cene.** Ob 20.: „Habakuk". **Znižane cene.**

Počastimo Prešernov spomin v gledališču! Na predvečer Jožefovega priredita Umetniški klub in Narodno gledališče proslavo 140 letnice rojstva največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Na sporedu so recitacije članov gledališča, nastopi pevcev-solistov in zbora Glasbene Matice. Proslavo otvori slavnostni nagovor književnika prof. dr. Dornika. Dolžnost vseh zavednih Slovencev in častilcev našega pesniškega velikana je, da ta večer proslavimo s častno udeležbo.

Jožefovo ob znižanih cenah v gledališču. V sredo, na Jožefovo se prvič kot popoldanska predstava uprizori zelo zabavna Nušićeva komedija „Sumljiva oseba", zvečer pa bo že 16. predstava „Habakuka". Pri obeh predstavah veljajo znižane cene.

Kino v Mariboru

* **GRAJSKI KINO.** Danes sijani velefilm „Opereta". Willy Forst, Maria Holst, Paul Hörbiger, Trude Marlen, Leo Slezak.

* **ESPLANADE KINO.** Danes zadnjič **„Alarm na Sredozemskem morju".** Torek **„7 let nesreče"** s Hans Moserom.

* **UNION KINO.** Do ponedeljka **„Otroci sodnika Hardija".** Zabaven film napete vsebine z znamenito rodbino Hardijev.

* **KINO STUDENCI.** Od 15. do 17. marca **„Hajdi"** s Shirley Temple. Od 18. do 20. **„Racija v ekspresu".**

Preračun dravograjskega cestnega odbora

Cestni odbor je predložil banski upravi v odobritev preračun, ki je za dobo 9 mesecev dosegel znesek 2,485.502 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Odkar cestni odbor obstaja, še ni imel tako visokega preračuna. Cestne doklade se bodo pobirale z 20% in je predvideno, da bodo nabrali na dokladah 419.599 din. V preračunu je določeno tudi najetje brezobrestnega posojila 500.000 din, ki ga bo dal mežiški rudnik. Kot prispevek banske uprave za redno vzdrževanje cest in za novogradnje je predviden znesek 1,501.420 din.

S temi dohodki bo cestni odbor kril izdatke za redno vzdrževanje cestnega omrežja in za nekatera večja dela, med katerimi je določeno: za gradnjo ceste Št. Vid—Črna 1,500.000 din, za regulacijo ceste skozi Črno 100.000 din, za gradnjo škarp in propusta na Orlici 30.000 din, za pleskanje železnega mostu preko Drave v Marenbergu 40.000 din in za nadaljevanje gradnje ceste Sv. Ožbalt—Kapla 38.000 din. Za redno vzdrževanje cest (ki jih ima dravograjski cestni okraj okrog 60 km) je določeno 341.330 din, kar bo za najhujšo silo zadostovalo za vzdrževanje prometnega cestnega omrežja.

Ker ima cestni odbor, čeprav je eden izmed najmanjših, tudi svoje lastne stroje (motorni drobilec, parni valjar in tovorni avto), se bodo dela vršila lahko v pospešenem tempu in z manjšimi stroški. Preko vse sezone bodo zaposleni številni nezaposleni delavci. Tudi gradnja velikega dravskega mostu in regulacija ceste v Dravogradu bo doprinesla k izpolnitvi cestnih zvez, ki so radi močne lesne trgovine v obmejnem dravograjskem okraju nujno potrebne ureditve.

Trgovski pevski zbor v Marenbergu

Pod geslom »Trdna meja — varna domovina« je priredil Trgovski pevski zbor iz Maribora v Marenbergu koncert umetnih in narodnih pesmi, ki se je razvil v pravo narodno manifestacijo. Krasen dan je privabil v Sokolski dom toliko ljudi, da je za spremstvo iz Maribora zmanjkalo sedežev. Občinstvo, od inteligenta do preprostega delavca, je tako pokazalo, da je tu ob meji še trdno zasidrana ljubezen do naše lepe slovenske narodne ali umetne pesmi.

Brat starosta g. inž. Pahernik je v uvodu pozdravil simpatično pevsko družino, ki si pod taktirko učitelja D. Cibica prizadeva prirejati propagandne koncerte ob meji. Dirigent je za koncert v Marenbergu izbral obširen in dokaj težek program. Da je bilo izvajanje lepo, je dokazoval navdušen aplavz po vsaki točki. Pred glavnim odmorom je trgovec g. Mavrič iz Maribora izrekel zahvalo za lep obisk in topel sprejem z obljubo, da zaledje ne bo nikoli pozabilo lepih obmejnih krajev, kakor je Marenberg. Ob zaključku koncerta je občinstvo skupno s pevskim zborom zapelo »Hej Slovani«. Do odhoda, ki je le prehitro prišel, smo posedeli v prijetnem pomenku, mladino pa je zabaval »trio« gospoda Preaca, ki se je pridružil svojim trgovskim tovarišem. Razhajali smo se zadovoljni, žal pa je lahko tistim, ki so kljub lepemu vremenu in obširni propagandi v Mariboru ostali doma.

ITALIJANSKI SANITETNI VLAK V LJUBLJANI

Včeraj zjutraj je prispel iz Rakeka v Ljubljano italijanski sanitetni vlak, ki je bil namenjen dalje proti jugu. V vlaku je bilo 11 težko ranjenih grških vojakov, ki se vračajo v domovino. Isti vlak bo prepeljal v Italijo ranjene italijanske vojake.

o **Smrtna vožnja z motociklom.** Skozi Kamnik sta ponoči drvela na motociklu 28 letni sodar Franc Zanoškar iz Količevega pri Domžalah in šofer Franc Podbovšek iz Domžal. Med dirom je motocikl treščil v brzojavni drog. Zanoškar je bil takoj mrtev, Podbovšek pa je dobil pretres možganov.

Celje

c **Odlikovanje.** Rez. podporočnik g. Vladimir Diehl iz Celja je bil odlikovan z zlato kolajno za zvesto službovanje. Lepa vojaška svečanost s sodelovanjem vojaške godbe je bila na dvorišču vojašnice kralja Petra I.

c **Umrla je** v Gotovljah pri Žalcu 81 letna posestnica Alojzija Vipotnik.

c **Ustanovitev Združenja hmeljarjev za Slovenijo.** Na praznik 25. t. m. dopoldne bo v dvorani Ljudske posojilnice v Celju ustanovni občni zbor Združenja hmeljarjev za Slovenijo.

c **Cerkvena svečanost pri sv. Jožefu.** Jutri na praznik sv. Jožefa bo pri romarski cerkvi sv. Jožefa nad Celjem proslava patrocinija. Razen drugih cerkvenih opravil bo ob 10. dop. slovesna služba božja v cerkvi, v slučaju lepega vremena pa tudi izven cerkve.

Radio

Sreda, 19. marca

Ljubljana: 11. Cimermanov kvartet, 11.45 pevski zbor „Gosposvetski zvon", 13.02 Jožefom in Jožicam igra Ro; 17.30 Kmečki trio in Ro; 20 prenos iz ljubljanske opere. — **Beograd:** 12. ruska gl.; 17.25 Beethovnov septet ;20. prenos opere. — **Zagreb:** 20. Ro; 21.30 plesna glasba. — **Praga:** 15.50 Beethovnov trio za dve oboi in angleški rog; 19. Dvořakove skladbe. — **Sofija:** 12.35 pisan koncert; 17.50, 19.50 in 21.30 lahka gl.; 18.45 neapeljske pesmi; 22. pisan koncert. — **Anglija I.:** 19.20 solisti ali zabavna in plesna gl.; 21.15 pisan koncert, 23.15 plesna gl. — **Beromünster:** 17. lahka gl.; 18.30 harmonika; 20. Puccinijeva opera „Turandot". — **Budimpešta:** 18.30 pevski koncert Nikolaja Cvejića, člana beograjske opere; 19.20 jazz; 22. cigani.

PRECIZNE URE ŽE OD LETA 1856
ETERNA
Dobivajo se samo v boljših strokovnih trgovinah

Ljubljana

* **Še na električnem stolu** je Hauptmann trdil, da je nedolžen. Pol sveta mu je verjelo. Njegov proces je bil škandal, nad katerim so se zgražali milijoni v Zedinjenih državah. Sedaj je končno spregovoril naš rojak I. I. Poderžaj, ki v svoji knjigi: „Hauptmann je bil nedolžen" dokazuje, da je **Lindberghov otrok v rokah misterijozne Miss Tufversonove**, ki je izginila, da se izogne škandalu. Knjiga se dobi v knjigarnah in pri Založbi Liberty, Ljubljana, Miklošičeva 5 (paviljon), tel. 22-50. Mehko vezana oktav format, 291 strani, stane 60 din.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

* **KINO MATICA.** Tel. 22-41. Madžarski film **„Na materinem grobu".** V gl. vlogah otroka Gizi Pesci in Klari Adam.

* **KINO UNION.** Tel. 22-21. Francoski film **„Materina žrtev".** V gl. vlogi Edwige Feuillere, najlepša Parižanka.

* **KINO SLOGA.** Tel. 27-30. Filmska komedija **„Renata v kvartetu".** Käthe von Nagy, Gustav Frölich, Attila Hörbiger, Joh. Riemann.

Danes premiera! **KINO »UNION« - LJUBLJANA**
Telefon 22-21
Edwige Feuillere najlepša žena Pariza v ganljivem vsebinskem krasnem francoskem filmu
Materina žrtev
Predstave ob delavnikih ob 16., 19. in 21. uri; na praznik ob 10·30, 15., 17., 19. in 21. uri.

Kino Sloga, Ljubljana, tel. 2730 predvaja od 18. do 22. marca
veselo in zabavno filmsko komedijo:
„Renata v kvartetu"
Glasbeni film izvrstne komike in prisrčnih ljubavnih zapletjajev! — V glavni vlogi: Käthe von Nagy, Gustav Frölich, Attila Hörbiger, Johannes Riemann, režija Paul Verhoeven, glasba Norbert Schulze — *Premiera danes!*

Obrtniški praznik na Teznem

Združenje obrtnikov za okolico Maribor na Teznem je v nedeljo popoldne sklicalo v spomin na 15 letnico sedanje uprave v gostilni načelnika Jožka Šabedra širšo sejo, ki je bila izredno dobro obiskana, ker se je iste udeležilo poleg celotnega odbora tudi mnogo članov. Prvi del je bil posvečen spominu umrlih članov. Nato so sledila temeljita poročila, iz katerih je razvidno, da šteje združenje 324 članov mojstrov, 334 pomočnikov in 221 vajencev. Združenje se je brigalo za izobrazbo vajencev in zlasti za pobijanje šušmarstva. Dohodkov je bilo 25.309 din in 23.316 din izdatkov. Proračun za tekoče leto znaša 17.300 din dohodkov in izdatkov. V imenu nadzorstva je poročal predsednik nadzorstva industrijec Pfeifer iz Hoč ter je prejel odbor soglasno zasluženo razrešnico in priznanje poleg prav posebne pohvale, ki je je bil deležen predsednik združenja Jožko Šabeder. Po obravnavi raznih stanovskih težkoč, zlasti glede reorganizacije združenj, je sledilo skupno slikanje in nato svečani del seje, ter so prejeli v spomin na 15-letnico dosedanjega složnega dela v upravi diplome sledeči zaslužni odborniki: Leč Ivan, Grašič, Lužnik, Granda, Lorber, Pfeifer, Beribak, Gobec, Grašič Alojzija, Jevšak, Vokač, Perušek Reli, Lorenčič, Simič Ivan, Vrhovšek, Rutart, Raner, German, Stern, Zupan, Gornik, Babič, Jelen, Krajnc, Ratajc, Rener, Ortan, Fras in Kac. Hično diplomo še je dobil predsednik Šabeder, katerega zasluge za procvit zadruge sta orisala podpredsednik Leč in predsednik nadzorstva Pfeifer. Prav posebno pozornost je vzbudila izročitev lične diplome predsedniku izpitne komisije učitelju Franju Luknarju, ki se je zahvalil predsedniku za njegovo prisrčne besede in odboru za pozornost. Ob zaključku seje, ki je potekla v izredno prijetnem razpoloženju, pa je vzbudilo ogromno smeha poleg čestitk v pisano obleko iz neštetih krpic oblečen fazan, darilo načelnika okoliških gostilničarjev Holca iz Pobrežja in modnega salona gospe Grašič za god marljivemu preds. Jožku Šebedru. F. L.

Jožefovanje v Studencih

Ne odklanjajte nabiralcev RK

Jožefov sejem v Studencih ne obeta nič kaj posebnega. Ljudje se sicer še vesele toplega pomladanskega sonca, toda le malokaterega človeka ganejo prodajalci poceni zabav na Jožefovem sejmu. Dinar ima velike oči, še mali šolarček premisli, kam bi ga dal, da bi imel čim več koristi. **Prodajalci sadnega drevja in pristnih pohorskih ovčk,** tako pravijo dobro poučeni, bi utegnili imeti najboljši zaslužek, če bi se poskusili udomačiti tam nekje na velikem trgu ne daleč od cerkvice sv. Jožefa. Vrtiljaki, gugalnice, razna strelišča itd., pravi studenška mladina, letos ne bodo zadovoljni z domačimi.

S tem pa ni rečeno, da bo letošnje jožefovanje pusto v Studencih. Kaj še! Brez dobrodušnega nasmeška ne bo ta dan nobenega Studenčana. Oni že vedo zakaj... Smejali se bodo slabim prerokom.

Najbolj popularna civilizacijska pridobitev je le dni v Studencih brezdvomno — barometer. „Kakšno bo vreme na Jožefovo?" na to vprašanje mora odgovoriti. S posebno vnemo postavljajo to vprašanje prijatelji Rdečega križa, kateri gledajo dolge mesece naprej, na zimo, ki bo prišla in bo verjetno kakor vedno huda vsem Tončkom in Micikam, katere nimajo čevljev in ne tople obleke. Prijatelji Rdečega križa so že pripravili dinarske listke, potrdilo vsem dobrosrčnim prijateljem revnih otrok.

ELITNI VOKALNI koncert
HRV. PEV. DRUŠTVA „KOLO" IZ ZAGREBA
Sobota 22. marca 1941, ob 20. uri v Sokolskem domu — Dir. Papandopulo
Preskrbite si vstopnice v knjigarni Koren, Gosposka ul. 9 — Telefon 29-41

IZLETNIŠKI VLAKI 19. IN 25. MARCA

Mestni turistični odbor in Tujskoprometna zveza v Mariboru sta zaprosila železniško ravnateljstvo, da proglasi jutranji in večerni vlak (za povratek) na koroški progi 19. in 25. marca ter za velikonočne praznike za izletniške. Seveda bi imeli potniki ugodnost polovične voznine. Ker se tekom današnjega dne pričakuje ugodna rešitev, naj potniki pri železniških blagajnah vprašajo, če velja ugodnost že jutri, na Jožefovo.

m. **Iz uredništva »Večernika«** je izstopil g. Radivoj Rehar.

m **Slovensko obrtno društvo** (prosvetni odsek) sporoča, da je za **nocoj napovedana igra** v dvorani na Aleksandrovi 6 „Ona in njih troje" zaradi odpoklica enega igralca **preložena na soboto ob istem času.**

m **Uradni dan Zbornice za trgovino in industrijo** se vrši v Mariboru radi praznika šele v četrtek, 20. t. m., dopoldne na običajnem mestu. **Združenje trgovcev** za mesto Maribor.

Zeiss- stekla
samo dipl. optik **peteln**

* **Pisarniške potrebščine,** tiskovine pri Hinko **SAX,** Grajski trg.

* **Z modeli novih frizur** in modernih aparatov je danes dopotovala iz inozemstva gdč. Pavla Hictaler lastnica salona **„Pavla"** ter tako povečala svoj salon od 5 na 9 kabin.

* **Preiskusite** tudi Vi enkrat svojo srečo! Podrobnosti izveste v **„GRADU SREČE"** Putnik — Maribor.

* **Vsi časopisi,** domači ter inozemski pri Hinko **SAX,** Grajski trg.

* **Nageljne** din 2.50 za Jožefa, vrtnarija **Jemec,** Prešernova ulica.

* **Danes in jutri** vsi Jožefi in Jožice v **„Grajsko klet".** Domača zabava in ples.

* **Vaša sreča** je v Vaših rokah! Informacije v **„GRADU SREČE"** Putnik — Maribor.

* **Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, „BATA", Maribor.**

* **Inserati** za vse časopise pri Hinko **SAX,** Grajski trg.

* **Kupim zlato** po najvišji dnevni ceni. **O. Kiffmann,** Aleksandrova c. 11.

m. **Dežurni zdravnik OUZD** bo jutri dr. S. Pogrujc, Prešernova ul. 18.

m **Nočno lekarniško službo** bosta vršili od 15. do vključno 21. marca Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Torek, 18. marca, ob 20.: „Prešernov večer". Izven.

Sreda, 19. marca, ob 15.: „Sumljiva oseba". **Znižane cene.** Ob 20.: „Habakuk". **Znižane cene.**

Četrtek, 20. marca, ob 20.: „Koncert tria": Ornikova—Sedlbauer—Lipovšek. Red C.

Kino v Mariboru

* **GRAJSKI KINO.** Danes zadnjikrat **„Opereta"** Willy Forst. — Samo v sredo in četrtek najlepši nemški film **„Sončni vzhod",** film prekrasne vsebine.

* **ESPLANADE KINO.** Najzabavnejša veseloigra do sedaj **„7 let nesreče".** Hans Moser, Theo Lingen, Ida Wüst,

* **UNION KINO.** Do petka **„Cirkus bratov Marx"** je največja cirkuška atrakcija sveta, izvrstna zabava, občudovanje in smeh.

* **ZVOČNI KINO POBREŽJE.** 18. in 20. marca za deco, 19. marca za odrasle **„Rdeča kapica" ter „Ivanček in Marica".**

* **KINO STUDENCI.** Od 18. do 20. marca **„Racija v ekspresu",** polno napetosti in pustolovščine. Predigra „Buster Keaton kot čarovnik.

GRAJSKI KINO
Danes zadnjikrat Willy Forst **Opereta**
Sončni vzhod samo v sredo in četrtek film prekrasne vsebine.

Ta teden bo naša uprava

ustavila pošiljanje lista

vsem naročnikom, ki so prejeli opomin, pa niso dolžne naročnine poravnali. — Kdor ne želi, da bi mu uprava list ustavila in da ne bi s tem izgubil pravice do smrtno nezgodnega zavarovanja za

din 10.000·—

naj takoj nakaže dolžni znesek.

»VEČERNIK«
uprava

Vse za gospode:

obleke, perilo, kravate i. t. d.

Vam nudi najceneje

M. Kotnik

Maribor, Grajski trg
poslopje Grajskega kina

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklamo pa stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pismene odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba priložiti v znamkah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pismenih naročilih se lahko plača v znamkah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

KAM, KJE?

do 20 besed 20 din vsaka nadaljnja beseda 2 din

JOŠKI, JOŽICE!
Vsi na družabni večer 18. 3. v gostilno Koder, Sv. Lovrenc na Pohorju. 24088-1

POZOR!
Kdor hoče dobro vino piti, mora v gostilno Lebarič pri Špekarni v Košake priti. Dobijo se domače klobase in meso iz kible. Lepa točka za izletnike. Kegljišče na razpolago. 24096-1

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VINIČARJA
sprejmem takoj. — Vprašati Meljska c. 24. 23909-2

SLUŽKINJO
za vse, pridno in čisto, ki ima veselje do samostojnega gospodinjstva, iščem. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24112-2

Mesto
INKASANTA
skladiščnika, vratarja, sluge ali kaj sličnega išče, kavcije zmožna oseba, z več letnimi spričevali. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Večernika« pod »Zanesljiv« 24125-2

Iščemo
PLAČILNO NATAKARICO
srednjih let z znanjem slovenščine in nemščine ter malo kavcijo. Vprašati gostilna »Judennacl«, Ptuj. 24135-2

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
prvovrstnega, za velike komade, išče za takoj v stalno službo. Alojz Celec, Koroška c. 17, plača prvovrstna. 24121-2

Sprejme se takoj
POMOŽNI SLUGA
v trgovino, Aleksandrova cesta 26. 24119-2

VDOVEC
državni nameščenec z dvema odraslima otrokoma, išče gospodinjo, staro od 50 let, zmožno vseh hišnih del. Prednost imajo upokojenke. Oglasiti se Tržaška cesta 20-II, Majcen. Javiti se od pol 4.—6. ure. Sprejme se takoj ali s 1. aprilom. 24115-2

SLUŽBO IŠČE

do 20 besed 12 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

DEKLE
ki zna tudi nekaj kuhanja, išče službo k dobri mali družini brez otrok za 1. april ali po dogovoru. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Večernika«. 24087-3

IZOBRAŽEN FANT
vojaščine prost, vešč slovenskega, srbohrvatskega ter nemškega jezika, išče službo sluge, portirja ali kaj sličnega. Zmožen kavcije. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24093-3

POŠTEN FANT
išče kakršne koli, zaposlitve v Mariboru ali bližini. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24095-3

Frizerski salon „Pavla"

Trajni kodri samo pri Pavli, špecialiteta trajne, brez vodne ondulacije, 6mesečna pismena garancija. Najmodernejši salon. Najboljša postrežba po nizkih cenah

Salon „Pavla" Koroška 9

GOSPODIČNA
trgovsko naobražena, z znanjem strojepisja in nemščine, išče kakršne koli primerne zaposlitve. Ponudbe pod šifro »Pridna in poštena« na ogl. odd. »Večernika«. 24020-3

GOSPODIČNA
verzirana v vseh pisarniških delih z enoletno prakso išče primerne zaposlitve. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod »Zanesljiva« 24132-3

ŠIRITE »VEČERNIK«!

VAJENCI-(KE)

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

TRGOVSKEGA VAJENCA
sprejmem takoj. — Osojnik, Olimje pri Podčetrtku. 24090-4

VAJENEC
se sprejme pri slikarskem mojstru Pezdičku, Žolgerjeva 8. 24138-4

FANT
se želi izučiti za fotografa. — Vprašati: Florjan Brod, Veljka 4, p. Dravograd. 24130-4

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

STANOVANJE
se odda takoj soba in kuhinja Kettejeva ul. 24, Maribor 24086-5

Oglašujte!

Lepo
KOMF. STANOVANJE
odnosno cela vila z vrtom tik parka se odda v najem solidni stranki 1. maja. — Ogledati v Badlovi ulici 1. Vsa pojasnila daje lastnik. Vprašati na naslov: Anton Vidovič, Sv. Peter v Sav. dolini 24080-5

SONČNO STANOVANJE
v novi hiši se odda mirni stranki. Rošpoh 224, 3 min. od gostilne Lovrenčič. 24105-5

Spomnite se CMD!

PREHRANA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

ABONENTE
sprejemam za zajuterk in mlečno hrano Nova mlekarna Franc Švarc, Cafova 1, poleg kina Union 24123-7

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SOBA
za 1 ali 2 osebi v bližini parka, parket, posebni vhod, se odda s 1. aprilom Vrazova ul. 6, pritl., levo. 23897-8

Velika
OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhodom se takoj odda, Ljubljanska ul. 25. 24120-8

Lepa sončna
OPREMLJENA ALI PRAZNA SOBA
se odda samo boljšemu uradniku ali uradnici takoj ali 1. aprila, Glavni trg 18-I. 24116-8

SPOMNITE SE CMD!

PRAZNO SOBO
oddam v Studencih pri Rapidovim igrišču. Vprašati Maribor, Stritarjeva 18. 24139-8

POSEST

do 20 besed 20 din vsaka nadaljnja beseda 2 din

Prodam
POSESTVO
6 oralov njiv in travnikov. Zemlja prvovrstna, vse v ravnini. Celcer Julijana, Gradiška 36, Pesnica. 24110-11

Oddam
2-STANOVANJSKO HIŠO
na Pobrežju. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24103-11

POSESTVO
4 in pol orala njive, sadonosnik, vinograd, dve postaji od Maribora, dobičkanosno, dam v najem tudi na polovico pridelka. Vprašati Koseskega ul. 59. 2409911

PARCELA
zagrajena, sončna lega s sadonosnikom zasajena in vodnjakom v Novi vasi naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 24097-11

ŠTIRISTANOVANJSKA HIŠA
na Pobrežju, Aleksandrova c. 63 naprodaj. Informacije v hiši pri lastniku. 24133-11

VINOGRAD
ljutomerski okraj cca. 2 orala ob banovinski cesti, strogo sortiran nasad z viničarijo se takoj proda. Cena din 70.000. Matija Jurjaševič, Središče ob Dravi 3. 24127-11

ENONADSTROPNA STAVBA
z vrtom in sadovnjakom v centru trga z malo preuredit vijo, primerna za krasno stanovanje z manjšim gospodarstvom takoj na prodaj. Cena din 75.000. Matija Jurjaševič, Središče ob Dravi 3. 24126-11

DENAR

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Kupimo
HRANILNE KNJIŽICE
Kmetskega hranilnega in posojilnega doma. Bančni kom. zavod, Maribor, Aleksandrova cesta 40 24018-12

OBRT - TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

TRGOVCI!
Cvetlični med, vosek in lanorehova jedrca
kupite najceneje v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 15. 22541-13

ŠPARGELJEVE SADIKE
orjaške jagode, marelice itd. nudi vrtnarija **Jemec**, Maribor, Prešernova 23918-13

KOMPOSTNO ZEMLJO
za izboljšanje vrtov in presajevanje cvetlic vsako množino v vrtnariji **Jemec**, Maribor, Prešernova. 23920-13

Kupim
BLAGAJNO
(Wertheim), rabljeno, srednje velikosti in teže v dobrem stanju. Naslove pustiti v ogl. oddelku »Večernika«. 24136-13

Vse
SLIKARSKE POTREBŠČINE
kakor barve, lake, firnež, karbolinej, parketne paste, prašek proti moljem »Mortomoli« dobite najceneje pri Franjo Hanl, Orožnova 3. 24131-13

STROJI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

PRODAM
2 para železnih mlinskih **zobnih kolesa**. Korošec Jožef, Zabavci 11 pri Ptuju. 24089-14

GRADIVO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

KOMPLETEN ŠTEDILNIK
za vzidanje se proda. Pobrežje, Gubčeva 8. 24104-15

NAMIZNI ŠTEDILNIK
poceni naprodaj. Krekova 8, [illegible] 24113-15

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

ŠPERANA SPALNICA
kaukaški oreh imitirana, naprodaj. Mizarstvo Zišt Konrad, Koroška c 43, 24091-17

Oprema za
FRIZERSKI SALON
se poceni proda. Vpraša se v trgovini Polič, Studenci. 24004-17

OMARA
postelja, kuhinjska kredenca in nočna omara poceni naprodaj. Studenci, Aleksandrova 60. 24107-17

Novo
MODERNO POHIŠTVO
poceni naprodaj. Aleksandrova c. 1, Studenci. 24094-17

Prodam
MIZO
in dva stola, trd les, za 600 din. Ogled dnevno od 2. do 4. ure. Gosposvetska 17-I, levo. 24117-17

ŽENSKI KOTIČEK

do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

MODRČKI
srezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri Š Ketiš-u, Stolna 1. 11406-18

STEKLENICE
pol litra in tričetrt litra kupuje drogerija Kanc, Maribor. 23476-18

NAZNANILO!
Naznanjam cenj. strankam, da se nahaja v friz. salonu Dobošič, Jerovškova ul., stalen dober pomočnik ter se priporočam cenj. občinstvu za nadaljnji obisk. Izdelujejo se lepi trajni kodri z najnovejšim preparatom za to sezono. 24092-18

ASTROLOŠKA SPECIALISTKA Mme FELICITAS
daje na podlagi točnih rojstnih podatkov zanesljive nasvete ob torkih in petkih. — Sodna ul. 26-III 24037-18

ŽENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

LOČEN ŽELEZNIČAR
gre kot sostanovalec ali pa sprejme sostanovalko v starosti od 40 let naprej. Dopise na oglasni oddelek »Večernika« pod »Tiha sreča«. 24111-19

MOŽ
star 32 let, ločen, trgovsko naobražen, želi spoznati v svrho skupnega življenja družino, tudi na deželi. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod »April«. 24106-19

POZOR NOVOST

Preobrat v trajnih kodrih na aparatu **model 1941-1942.** Najuspešnejši aparat z orig. preparatom za vse vrste las 8—10 mes. pismena garancija. Vse informacije brezobvezno v najmoderneje **higiensko urej. frizerskem salonu v Mariboru**

Anton Veselko
DVORŽAKOVA C. 10
nasproti kav. »Orient«

ZNANJA
želi aktivni uradnik z značajno gospodično, staro nad 30 let, zaradi eventualne ženitve. Ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod »Zdrava« 23763-19

ZARADI ŽENITVE
želim znanja z boljšim gospodom v starosti do 42 let. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sreča« 24128-19

GLASBILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Kupim dobro
OHRANJEN KLAVIR
ali pianino po zmerni ceni. Ponudbe na oglasni oddelek »Večernika« pod šifro »Klavir«. 24108-20

Prodam takoj šestcevni
AMERIKANSKI RADIO
za vsako ceno. Naslov v ogl. oddelku »Večernika« 24129-20

VOZILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Kupim
MOŠKO IN ŽENSKO KOLO
dobro ohranjeno. Jerovškova ul. 83. 24118-22

D. K. W MOTORNO KOLO
200 ccm, popolnoma novo, prodam za polovično ceno. Vprašati v trgovini s klobuki Čančala, Glavni trg 17. 24137-22

Naprodaj
OTROŠKI VOZIČEK
po nizki ceni Mlinska 11. 24122-22

Velika izbira nogavic:

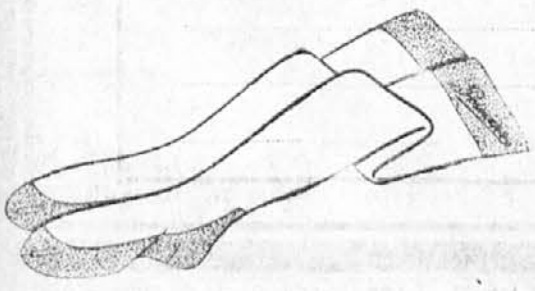

trpežne svilene po din 19.-, 20.-, 23.- kot dih tanke po din 26.- in 36.- za najbolj razvajen okus s črnim šivom po din 42.-, 58.-, 68.-. — Svila za perilo. Na novo dospele bluze v veliki izbiri in po nizkih cenah, pri

F. Kramaršiču

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 13.

Otroški vozički globoki, športni in pleteni novi modeli prispeli. Oglejte si izložbo pri

„Obnova" F. Novak Jurčičeva ul. 6

MOTORNO KOLO
brezhibno, malo voženo, z lahko prikolico ali brez nje, se ugodno proda. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23114-22

ŽIVALI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Kupim mladega
PSA ČUVAJA
Naslov se izve v kolodvorski restavraciji, Maribor. 24100-24

OBVESTILA
do 20 besed 20 din vsaka nadaljnja beseda 2 din

PREKLIC
Podpisana Dolinšek Neža, posestnica na Dobrovcih, sem po krivem obrekovala Tafernerja Ivana, zidarsk. obrtnika na Dobrovcih. Vse te žaljivke obžaljujem in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Dolinšek Neža, Dobrovce 51, p. Slivnica. 24101-26

ČASTNA IZJAVA
Podpisana obžalujeva, da sva žalila g. Bračka Ferdinanda, Janžič Barbara in Hedvika. 24102-26

IZGUBLJENO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Rjav
MOŠKI POLČEVELJ
se je zgubil med Hočami in Mariborom. Najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi v oglasnem oddelku »Večernika«. 24098-27

RAZNO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Najlepša in
DOLGOTRAJNA OGRAJA
je posajena z ligustrom sadike, nudi vrtnarija Jemec, Maribor, Prešernova 23919-28

STRIŽENJE DIN 4.—
Britje poceni 3 din. Brez odlašanja obiščite najcenejšo brivnico »Rapid«, Meljska 1 24014-28

Salva kosma, CREAM ZA BRIJANJE
Dobite v vsaki strokovni trgovini.

VEVERICE, DIHURJE, LISICE
kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 20774-28

Prodam
2 PONVI
80x25 cm za praženje olja, 1 transmisijo, dolgo 10 m, premer 80 mm. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Večernika« pod »Ugodno 1«. 24109-28

KOSTANJEVO KOLJE
za vinograde, stebre in prečnice za ograje in brajde ter drogove za električne vode poceni proda Vivoda Ignac, Ruše 79. 24124-28

Kupim rabljeno
LEICO, KODAK RETIMO
ali manjšo kamero. Ponudbe poslati pod »Prilika« na ogl. odd. »Večernika«. 24134-28

Zlato in srebro, orilijante, zastavljalne listke išče nujno za nakup **M. Ilgerjev sin,** Maribor, Gosposka 15

Moderni šlagerji za ples in petje edino na ploščah
elektroton LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIK
Glavno zastopstvo: Meinel & Herold, Maribor
Zahtevajte brezplačne sezname

Čitajte „Večernik"

Od Morave do Save od Donave do Drave proti kašlju vzemi
Karamele Rave
Zavojček din 5·- v apotekah

Srajce, pižame, kravate, nogavice v veliki izbiri in po nizkih cenah, pr
F. Kramaršiču
Maribor, Gosposka ulica 13

Odpadke cunj, papirja in usnja kupuje po najvišji ceni **B. ŽELEZNIK** Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16
Nakupovalnici: Maribor, Kopališka ulica 28 in vogal Ptujske-Tržaške c.
Telefon 27-43

POZOR!
POSOJILA

Zakaj toliko skrbi? Kreditna dolgoročna posojila dajemo članom varčevalcem vseh slojev: železničarjem, orožnikom, financarjem, drž. uradnikom in samoupravnim uslužbencem, obrtnikom, trgovcem in posestnikom za nakup zemljišč, zidavo hiš, za ženitve, dote itd. Zato ne odlagajte več in ne čakajte zadnjega trenutka, temveč se oglasite čimprej pri pooblašč. bančnem zastopniku, Maribor, Rajčeva ul. 1. Na željo stranke pride ob priložnosti tudi na dom. Daje točne informacije in sprejema člane. Priložiti je v znamkah din 3.—.

„Grad sreče"

PUTNIK, Maribor-grad, Tel. 21-22 in 21-29
glavna kolektura državne razredne loterije

začne s prodajo srečk za I. razred 42. kola dne 18. marca 1941
Vljudno Vas vabimo, da čimprej naročite Vaše srečke.
Izrežite spodnjo naročilnico in jo še danes odpošljite na naš naslov!
Zamislite se v lepo vsoto . . .

Din 65,000.000·-

in odločite se!

Tukaj odrezati!

Glavna kolektura državne razredne loterije

»GRAD SREČE«
Putnik, Maribor

MARIBOR
Grad

Naročam pri Vas sledeče srečke za 42. kolo:
..... komad 1/2 po din 100·—
..... komad 1/4 po din 50·—

S srečkami mi pošljite tudi Vašo položnico

Čitljiv podpis .....
Točen naslov .....
.....

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik MILAN MALOVIČ v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11.409.